

308394

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడున

VOL. 2.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 2 వ తేది శుక్రవారం.

సంపుటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర శ్రావణ మాసము బహుళ ద్వితియ

అమృతాంజనము

స్వస్థము!

గుణవర్ధకము!

అమృతాంజనము.

AMRUTANJAN
Best Indian
Pain Balm.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన మందు. ప్రాథమిక దశ లో వడితమునకు అమృతాంజనమును పయోగించిన యెడల లోగము పెద్దదయి తరువాత ఉబ్బసము క్రింద దించు పడితమునకును ఉబ్బసము నకును అంత సంబంధము గలదు. పరీక్షించును.

ప్రతియొక్క మోడరన్ చిన్నకయైన పట్టుబట్టిన శరీరమందలి చిన్న చిన్న దుష్టములను తొలగించి దేహమున కార్చి నవనీలము 1.5 0.8-0 లు. అమృతాంజనము డిసో, 6 త.

అమృతాంజనము

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక!

సంవత్సరము

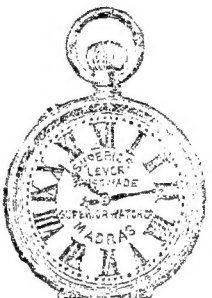
సంవత్సరము

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ వైశ్యసేవ, చరిత్ర, సవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోమహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన నమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిమ్ముద్రొంపబడుచున్నది.

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు దేశములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు, వాటిఫలములు; 3. భిన్నరాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాము వాటిఫలములు; 4. దుర్బలగు నిర్మాణము వాటిఫలములు; 5. నానారాల ఫిరంగుల పటములు; 6. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంతుల నౌకాధ్యక్ష యుద్ధపద్ధతుల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 7. యుద్ధమునకు సంబంధములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రపత్రికముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. త్వర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశ్రేష్ఠులైన లోకమాన్య గోపాల రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడిన ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు వెల
" అర్ధసంవత్సర " " ఆంధ్రనారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు " ఇతరులకు "

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారుల దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింప ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము; తంబు శెట్టినిధి, మద్రాసు.

సుపీరియర్ టైం గ్యాలరీ సహాధర డివిజన్ 5 సంవత్సరము

మానై తయారుచేయబడినది. కాని నెల నికరార్థమున తీయబడరను తిలకింపు తిమి. చాల కాలము పనిచేయుచున్న యార మిడియెట్టియేయని యుద్ధపటము కనేక గడియారములు ఖర్చయి యున్న యుద్ధపటము. ఒకటి తెప్పించి చూడు.

1. పెద్దన్న కేసులను విచారణచేయలేదు? (2) నీవిలువసంబంధము లగు దావాలును అప్పీలును ఎన్ని ప్రస్తుతము ఫయలులో నున్నవి? వానిలో 2-1 సంవత్సరములనుండి ఎన్ని నిలువయున్నవి? (3) నేలములో నిలువపడినవిని పూర్తిచేయుటకు ప్రాజెక్టు వారితో నాలోచించి దొరతనమువారిక గలుపజేసి నియమించెదరా?

ఉ. (1) (2) మా కేసులను తెలియరాలేదు. (3) ఆవసరమనితోచినచో ప్రాజెక్టువారు నియమించెదరు.

ప్ర. 75. ఈ 1915-వ సం॥ం డిసంబరు నెలలోపున మురమంగళమునుండి నేలమునకుగాని నేలమునుండి అత్రూరికి గాని చేయించు ఇనుపదారులను కొంతవరకైన చేయునట్లు రయిల్వేవారికి వ్రాసెదరా?

ఉ. నేలము మురమంగళము లోనూమార్గము వారం భించుటనుగూర్చి దొరతనమువారివరకే రైల్వేబోర్డుకు వ్రాసిరి.

గౌ. రావుబహదూరు బయ్యో నరసింహేశ్వరశర్మగారు.

ప్ర. 76 (1) 1913-14 రాజకీయ సంవత్సరము ముగియునప్పటికి సహకారసంఘ శాసనముక్రింద నమోదుచేయబడగోరుచు పంపబడిన దరఖాస్తులలో నిలువయుండిపోయిన వానిలో నిటీవల నెన్ని నమోదుకాబడినవి. (2) 1914 లో డిశంబరు నెలాఖరులోపున దరఖాస్తు తెచ్చినవచ్చినవి? ఎన్ని నమోదు చేయబడినవి? ఎన్ని త్రొసివేయబడినవి? (3) గోదావరిజిల్లా అవలాపురం తాలూకానుండి వచ్చిన దరఖాస్తులలో పరిష్కరింపబడకుండ నున్నవెన్ని? ఎంతకాలమునుండి నిలువయున్నవి? నిలువయుండుటకు కారణమేమి? చాలకాలము నిలువయున్నవిగూడ గలవా?

ఉ. ఈ విషయమును గూర్చిన లెక్కలు తెప్పించిన గాని చెప్ప వీలులేదు.

ప్ర. 79 (1) 918 వ సంవత్సరమున విశాఖపట్టణము జిల్లాలో పెద్దపులులవలనను చిరుతపులులవలనను బిందుగలవలనను చంపబడిన 247 గుడ్డలలోను కేవలము పెద్ద పులులవలన చంపబడినవారే 106 గుడ్డలుగలవనిజమేనా? (2) ఆజిల్లాలో సమీక్షాకమ్యూముల వలన కలుగజేయబడిన నష్టమును పూర్తిచేయుటకు ప్రయత్నింతురా?

రటులనే తెలిసిరి (2) క్రూర వలేమండనే పట్టా లియ్యబడుటకు పుటపాడుతులుగూడ నాజిల్లా పుటపడినవి. ఆడవుల కాఖుల చోట చీటుల నేర్పరుచుట పండులమైన నూచించినచో యు.

బత్తూరులో దొరతనమువారేర్ప 118 మొదలు 1915వరకు చదున కలు 1915వరకు చదునలసిన పంపిణీగారి స్వయముగావచ్చి యు గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల యును దొరతనమువారికి తెలి యు నారయుటకును వారికి బతును దొరతన వ వారు ప్రయ

గుగురు. ఆజిల్లాల వారట్టి చింతిలుచున్నారు. ఆడవుల లను చేసెదరు. 1915 మొదలు లోను ముగ్గురు తెలుగువారు ఖపట్టణము నుండియు ఒకరు ల్లూరునుండియు వచ్చిరి.

వ్యవసాయక పారిశ్రామిక కాఖు గా జీతమును పుచ్చుకొను ప్రత్యేకలక్షణములేవి? ఆవసల యూకోపియనుల కిదివరకుక కాఖులను బలపరుచుటపై ఆధి (2) ఈ కాఖులలోని యద్యోగ సండుటకు ఈరాజధాని నుండి ముదేశమునకు దొరతనమువారు

మింకొకసారి యడిగిన తెలిపె రు 800 రూపాయలతము పుచ్చు య 6 గురిని నెలకు 200 రూపా చేపనరుల నిద్దిరి క్రొత్త గా నేర్ప రు అంగీకరించిరి. వ్యావసాయక

కాఖును సంస్కరించుట కింక ను తీరవులు మాకు చేరలేదు. పారిశ్రామికపాఠశాలలకు పరీక్షాధికారి నొకని నియమించుట కు తీరువియ్యబడినది. తగినవానిని పంపుటకు ఇండియానుంట్రి గారో ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. చెన్నపురిలో ను తీర భాగమున నొక పారిశ్రామికపాఠశాలను, కాకినాడలో నొక యంత్రశాస్త్రబోధక పాఠశాలను, ఏర్పరుచు విషయములు మాత్రమే ఆలోచనలో నున్నవి. (3) ప్రభుత్వమువారు ప్రతి సంవత్సరమును పారిభాషిక విద్యార్థి జీతములను కొన్నిటిని విచ్చుచున్నప్పుడు ఇంగ్లాండు మున్నగు పాశ్చాత్యదేశములలో హిందూదేశీయులు విద్యాభ్యాసముచేయుట కావేశములే ప్రస్తుతము సహాయభూతిము లగుచున్నది. ఇంకేమియును చే యుట యువసరమని తోచలేదు. 10-3-1915-వ తేదీ గల 640 రెవెన్యూసంబరగల గవర్న మెంటు ఆద్యయన గౌరవసభ్యులు చూడదగును. దానిని ప్రతికాధికతులకు పంపుచుంటిమి.

ప్ర. 82-గంభాము జిల్లాలోని నేత పనివాండ్రకు ముఖ్యముగ బరంపురములోనున్న పట్టునేతగాండ్రకు నేతపని నేర్పటకు (1) బరంపురములోగాని యాచుట్టుపట్టుగాని నేత పాఠశాల నేర్పరుచుటకు నూచనలేమైన గలవా? (2) త్వరలో నట్టిపాఠశాల నేర్పరుచు ప్రయత్నములు చేసెదరా?

ఉ. (1) లేదు (2) మధురలోని పారిభాషిక పాఠ శాలలో నేత నేర్పుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. దాని ఫలిత ముతేలవరకును మరియొక పాఠశాల నేర్పరుప దలంపులేదు. కాని ప్రస్తుతము నేతపనిలో నూతనపద్ధతులను నూతనోప కరణముల నుపయోగించుటకలన కలుగు లాభముల ను తీర జిల్లాలలోని వారికి తెలుపుటకంటె వానిని ప్రదర్శించిచూపుట కొకసంచార సంఘము నేర్పాటుచేసెతిమి.

గౌ. టి. రిచ్చండుగారు.

ప్ర. 85-(1) చెన్నపురిలో అద్దెబండ్ల శాసన ముబులలో నెట్టినపిమ్మట మరల నేతైన యువకులములకు స్వరణలు చేయుట డెనా? (11) ఇతర రాజధానిపట్టణములలోని అద్దెబండ్లతో పోల్చిచూచినచో నీపట్టణముననున్న బండ్లును గుర్రములును గలదు నీతియందున్నవని దొరతనమువారు చెప్పుదురా? (11) వీనిని చేయుటకేమైన చేయదలచితిరా?

ఉ. (1) (11) ప్రస్తుతము గాన కనుకలము కాదని తోచిన బండ్లి నమోదుచేయవండుటకు పోల.

గౌ. కనుకలము కాదని గారికి శాసనప్రకార మధికారముకలదు. శాసనప్రకారము గుఱ్ఱముల నమోదు విధింపబడలేదు. ఈపని కమాషనరు సరిగ చేయుటలేదని మాకెరును వ్రాసియుండలేదు. అద్దెపుచ్చుకొని బండ్లకి శాసనము వర్తింపదు (11.) మేమేమియును జోక్యము కలిగించుకొన గోరము.

గంగగి ౧౬ సంవత్సరములకు ఆదాయవ్యయముల పట్టిక.

గౌ. సర్. వారల్లు పూఆర్డు. కే. సి. యస్. వి. కె. సి.వి. జి. గారు ఆదాయవ్యయములమింపు ప్రత్యమును సమర్పించిరి. గతపక్ష మున సమర్పింపబడిన ఆర్థికప్రత్యమునకును దీనికి మార్పెమి యునులేదు. కేసంతయు నపుడే వివరించితినిగాన మరల నిపు డేమయు నుడువ నక్కరలేదని ప్రతిపాదనలు నుడివిరి. ఈ విషయముగు చర్చ నిలిపియంచబడెను.

తీర్మానములు.

మొరకభూములమీద నీటిపన్ను.

గౌ. కే.ఆర్.వి. కృష్ణారావుగారి తీర్మానమును ప్రతి పాదించిరి. "(1) కొబ్బరితోటలు మున్నగు తోటలకు విధింప బడిననీటినే చెఱు, తిరులపాడు, అరటి, పసుపు, కఱ్ఱ పెండలము తోటలకుకూడ నీటిపన్ను విధించుటకును (2) అము చాలకు పొగాకుకు ప్రస్తుతము విధింపబడుచున్న $\frac{1}{2}$ పన్నును $\frac{1}{4}$ పన్నునకు తగ్గించుటకును, వీలగునట్లు బోర్డుసాండింగు ఆర్డరులను సవరింప గోరెదము." నీరు, పొగుజడి భూముల కొసగబడు నీటికన్న రెండు రెట్లధికముగ తోటల కొసగ బడుచున్న ననుట నిజముగాదు. ప్రస్తుతము విధింపబడు చున్న పన్ను చాల హెచ్చుగా నున్నది. వర్షములు మరి యకపోయినప్పుడే రైతు తోటకు దొరతనము వా రిచ్చునీటి నుపయోగించును. వరిపంటకు కావలసినంత నీరీ తోటల కవసరములేదు. ఒకకార్తిలోగాని రెండుకార్తులలో గాని రైతుయొపయోగించుకొనిన నీటినిబట్టి పన్ను చెల్లించు నవకాశ మార్జుతువకలిగిపడలేదు. అనిప్రతిపాదనలు నుడివిరి.

గౌ. రామభద్రనాయుడుగారి తీర్మానమును బలపరిచిరి. ఈమెరు లను పెట్టభూములలో పండించురైతుల కొసగబడు సదు పాయములకు వీనిని పల్లపుభూములలో పండించు రైతులకు గూడ కలుగ చేయవలెను. వీనివలన కలుగుభాధము రైతుకే వెళ్లవలెను అని ఆయన నడిచిరి.

మొరకభూములమీద నీటిపన్ను.

గౌ. కే.ఆర్.వి. కృష్ణారావుగారి తీర్మానమును ప్రతి పాదించిరి. "(1) కొబ్బరితోటలు మున్నగు తోటలకు విధింప బడిననీటినే చెఱు, తిరులపాడు, అరటి, పసుపు, కఱ్ఱ పెండలము తోటలకుకూడ నీటిపన్ను విధించుటకును (2) అము చాలకు పొగాకుకు ప్రస్తుతము విధింపబడుచున్న $\frac{1}{2}$ పన్నును $\frac{1}{4}$ పన్నునకు తగ్గించుటకును, వీలగునట్లు బోర్డుసాండింగు ఆర్డరులను సవరింప గోరెదము." నీరు, పొగుజడి భూముల కొసగబడు నీటికన్న రెండు రెట్లధికముగ తోటల కొసగ బడుచున్న ననుట నిజముగాదు. ప్రస్తుతము విధింపబడు చున్న పన్ను చాల హెచ్చుగా నున్నది. వర్షములు మరి యకపోయినప్పుడే రైతు తోటకు దొరతనము వా రిచ్చునీటి నుపయోగించును. వరిపంటకు కావలసినంత నీరీ తోటల కవసరములేదు. ఒకకార్తిలోగాని రెండుకార్తులలో గాని రైతుయొపయోగించుకొనిన నీటినిబట్టి పన్ను చెల్లించు నవకాశ మార్జుతువకలిగిపడలేదు. అనిప్రతిపాదనలు నుడివిరి.

గౌ. రామభద్రనాయుడుగారి తీర్మానమును బలపరిచిరి. ఈమెరు లను పెట్టభూములలో పండించురైతుల కొసగబడు సదు పాయములకు వీనిని పల్లపుభూములలో పండించు రైతులకు గూడ కలుగ చేయవలెను. వీనివలన కలుగుభాధము రైతుకే వెళ్లవలెను అని ఆయన నడిచిరి.

ము విషయమున 8-1-1918 తేదిగల వ తేదిగల 2094 యల్ 18-12-14 వ వర్ష మెంటు ఆర్డరులు ఇదివరకే ప్రతి పది. వీరివిషయమున దొరతనమువారిది పంపబడినది. కృష్ణసాయవిషయమందలి

రటులనే తెలిసిరి (2) క్రూర వలేమండనే పట్టా లియ్యబడుటకు పుటపాడుతులుగూడ నాజిల్లా పుటపడినవి. ఆడవుల కాఖుల చోట చీటుల నేర్పరుచుట పండులమైన నూచించినచో యు.

బత్తూరులో దొరతనమువారేర్ప 118 మొదలు 1915వరకు చదున కలు 1915వరకు చదునలసిన పంపిణీగారి స్వయముగావచ్చి యు గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల యును దొరతనమువారికి తెలి యు నారయుటకును వారికి బతును దొరతన వ వారు ప్రయ

గుగురు. ఆజిల్లాల వారట్టి చింతిలుచున్నారు. ఆడవుల లను చేసెదరు. 1915 మొదలు లోను ముగ్గురు తెలుగువారు ఖపట్టణము నుండియు ఒకరు ల్లూరునుండియు వచ్చిరి.

వ్యవసాయక పారిశ్రామిక కాఖు గా జీతమును పుచ్చుకొను ప్రత్యేకలక్షణములేవి? ఆవసల యూకోపియనుల కిదివరకుక కాఖులను బలపరుచుటపై ఆధి (2) ఈ కాఖులలోని యద్యోగ సండుటకు ఈరాజధాని నుండి ముదేశమునకు దొరతనమువారు

మింకొకసారి యడిగిన తెలిపె రు 800 రూపాయలతము పుచ్చు య 6 గురిని నెలకు 200 రూపా చేపనరుల నిద్దిరి క్రొత్త గా నేర్ప రు అంగీకరించిరి. వ్యావసాయక

మొరకభూములమీద నీటిపన్ను.

గౌ. కే.ఆర్.వి. కృష్ణారావుగారి తీర్మానమును ప్రతి పాదించిరి. "(1) కొబ్బరితోటలు మున్నగు తోటలకు విధింప బడిననీటినే చెఱు, తిరులపాడు, అరటి, పసుపు, కఱ్ఱ పెండలము తోటలకుకూడ నీటిపన్ను విధించుటకును (2) అము చాలకు పొగాకుకు ప్రస్తుతము విధింపబడుచున్న $\frac{1}{2}$ పన్నును $\frac{1}{4}$ పన్నునకు తగ్గించుటకును, వీలగునట్లు బోర్డుసాండింగు ఆర్డరులను సవరింప గోరెదము." నీరు, పొగుజడి భూముల కొసగబడు నీటికన్న రెండు రెట్లధికముగ తోటల కొసగ బడుచున్న ననుట నిజముగాదు. ప్రస్తుతము విధింపబడు చున్న పన్ను చాల హెచ్చుగా నున్నది. వర్షములు మరి యకపోయినప్పుడే రైతు తోటకు దొరతనము వా రిచ్చునీటి నుపయోగించును. వరిపంటకు కావలసినంత నీరీ తోటల కవసరములేదు. ఒకకార్తిలోగాని రెండుకార్తులలో గాని రైతుయొపయోగించుకొనిన నీటినిబట్టి పన్ను చెల్లించు నవకాశ మార్జుతువకలిగిపడలేదు. అనిప్రతిపాదనలు నుడివిరి.

గౌ. రామభద్రనాయుడుగారి తీర్మానమును బలపరిచిరి. ఈమెరు లను పెట్టభూములలో పండించురైతుల కొసగబడు సదు పాయములకు వీనిని పల్లపుభూములలో పండించు రైతులకు గూడ కలుగ చేయవలెను. వీనివలన కలుగుభాధము రైతుకే వెళ్లవలెను అని ఆయన నడిచిరి.

మదరాసు మహాజనసభ:—మదరాసు పౌరులు నిన్న సాయంత్రం కాలము మహాజనసభాభవనమున నొక సార్వజనిక సభ గానించిరి. ఇది మహాజనసభవారియొక్కయు మదరాసు ప్రావిన్స్ పీయల్ కౌంగసు కమిటీవారియొక్కయు యాజమాన్యముక్రమబద్ధము. దివాన్ బహదూర్ ఎమ్. పి. గోవింద రాఘవయ్యగారు రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ఆ గ్రాసనాధిపతిగారి ప్రారంభోపన్యాసమైనవెనక, యునైటెడ్ ప్రావిన్సుల కమ్యూనిటీని యుగ్మీకూర్చితి ప్రతినిధులును ప్రభుసభవారు రద్దుపఱచినవిషయమును ప్రబలముగ ప్రతిఘటించుచు, ఇది వఱకె చిరకాలమునుండి యాలస్యము చేయుచుండుదున్న యీ సంస్కృతమును సత్వరముగలభింపజేయుటకధికారులు వెంటనే ప్రయత్నింపవలెనని ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి. మదరాసు మున్సిల్స్ లిగు కార్యదర్శి యానాబ్ హసామ్ సేబుగారు. దానికి గోడ్డుడి; గౌ. అ. ఎమ్. రామచంద్రరావు; కే. ఆర్. పి. కృష్ణరావుగారులు బలపఱచిరి. అంతట నా తీర్మానముకు గ్రీన్ మన్ గా మోదించబడెను. తదనంతరము సామ్రాజ్యము యొక్కయు హిందూదేశము యొక్కయు యోజనాముల నిమిత్తము ప్రతి వర్గింజి ప్రభువుగారి యుద్వేగకాలప. మితి యధమపక్షము యుద్ధావసాన పక్షంతిమైనను మోడ్చింపబడుటల పారశ్రద్ధాభిప్రాయము; గౌ. పి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు రెండవ తీర్మానము నుపపాదించి; దివాన్ బహదూర్ సి. కుండాకర మీనము గారు దాని నామోదించి; పి. పి. రామస్వామయ్యగారును, దేవదాసుగారును గౌ. పి. ఎన్. కృష్ణరావు, కే. రామయ్యగారు గారులును బలపఱచిరి. అంతట నది యప్రతిపాతముగ నామోదించబడినది. తదనంతరము, అగ్రాసనాధిపతిగారి కీ నైతీర్మానములను కవున్నియోజనముగ ఇండియా స్టేటుస్ ప్రెజిడెంటికి నివృత్తి మూలముగా తెలియజేయుట కధికారమియ్యబడునని నిశ్చయమై కే. ఎన్. అయ్యగారు ప్రతిపాదించి; అనుమతించినందున గా నామోదించి; సభవారు సమ్యుత్తించిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారికి కృతజ్ఞతాభివాదము లిచ్చుచుటతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

జూ బు లు.

I
ఆచంట బాలికా పాఠశాల.

అయ్యా,

ఈ గ్రామములో గల యాపాఠశాల నుమారు 16 సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించబడి యిప్పటికి 215 మంది బాలికలతో నాలుగు తరగతులవరకు 4 గురు ఉపాధ్యాయులచే బోధింపబడుచున్నది. ఈ పాఠశాలలోని బాలికల హాజరు విషయములో ప్రత్యేకమునుంచుచు మంచి రిమార్కులతో పెంపొందుచున్నది. 5-3-1915 తేదీని రెండవస్కూలు యినస్వేక్రమముగా చిత్తగించి మంచి హాజరును బడి అనియు, ఉపాధ్యాయులు బహు తక్కువమనియు భవనము చాల నిరుకయివనియు రిమార్కు వ్రాయించినారు. ఈ రెంటి విషయములను సదరు పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు నుడుగుపాటి లక్ష్మీనరసింహ మూర్తిగారు చాలవ్యాయములు అధికార్లు తలెత్తి పరుచుచున్నట్లుగా వినుచుంటిమిగాని యంతరకు యేదిభవయిన వృద్ధియు ఈ పాఠశాలకు జరిగించియుండలేదు. పాఠశాలా విశాల విషయములో ఇంకొకగడి నె 1-కి రు 1-9-0 లు అద్దెకు కాంక్ష నుచేయించినారు. ఆ లెక్కలతో కూర్చుండు అక్షర తరగతి. డివిజనుకు ఉపాధ్యాయుడు లేనందున బాలికలకు తగిన విద్య లభ్యముగాక ఆఖరుతరగతిలోనే రెండేండ్లుండవలసి వచ్చుచున్నది. కాన సదరు విద్యాకాళాధికారులను ప్రార్థించునదేమనగా ప్రస్తుతము ఆకువీడుపాఠశాలలో సమానముగా నుండియున్న ఉపాధ్యాయుసముదాయమును బాలికలసంఖ్య బలముతో సరిపోవు అంగలూరు బాలికాపాఠశాలలో సమానముగల దానిగా చేసుగలండులకు ప్రార్థన.

గతిమెళ్ల లక్ష్మీనరసింహ.

II
గోడ్లదరి చలివేంద్రులు, వానిస్థితి.

అయ్యా,

ఈ రాజ మహేంద్రవరమునుండి ధనశ్రేష్ఠమునకు వెళ్లు రహదారి జనము ప్రతిదినమును రాత్రి యే నాలుగు గడియలు ద్రవోదయోగాన జనసంతోషము ఒంటెద్దు బళ్లమీదుగును గుట్టలు బండ్రమీదుగును కాలినడకన ఇటునుంచి అటు, అటునుంచి యిటు ప్రయాణమును చేయుచున్నారండ్రు. బస్టికి, ఆతిని మీదమున నున్న ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు కచేరీపనుల మీదనేమి, కాల్యపడకల ప్రయాణమునకేమి, రామపావాల క్షేత్రమున స్నానమునకేమి, శ్రీజన్నాచార్యమివారి ఆలయమున జరుగు శుభకార్యముల నిర్వహింపవలెమి, యిటునుంచియు అటునుంచియు బాటసారులు కచ్చుచుపోవుచుండును. అటునుంచి కాల్య పడకల మీద గా వచ్చుజనము సరకుతోనుండు మోటబండ్రోను పడకల మరమ్మతువైరా పనివాంఛను వస్త్రములు ఉద్యోగములు అప్పుడప్పుడు అత్యవసరములగు పకలపబట్టి వేళవోళలు విరామములేకుండ శ్రీపురుషులు పిల్లలు నడచెను విశేషరహదారిగల గోడ్లదరి ఎల్లప్పుడూ సుంకతీరము పొడుగునను రాత్రింబగల్లు మంచితీర్థమును ప్రకటించుచు ధర్మచలివేంద్రులని పేరుబడిన మూడు చలివేంద్రులగువారు. అందులోయిటునుంచి ధర్మశ్రేష్ఠము వెళ్లెవారికి ముగ్గురినిగో సరిహద్దులోపల హోడ్లదరిని హామెట్టు పేట సమీపమున నాకోరి వారి చలివేంద్రులును, ముగ్గురి పి పత్ సరిహద్దును దాటి సుమారు 5 కైలమీదగల వెళ్లె వీరుట్లు హోడ్లదరి అంటి ధర్మశ్రేష్ఠరం దాస్త్రపులగు నక్కా వెంట్రుయ్యగారి చలివేంద్రులును, ఇందుకు పడగజములమారుములో రాజమండ్రి వాస్తవులు చల్లవల్లిరామబ్రహ్మం రంగయ్య, బాపయ్యగార్లపేరునొకచలివేంద్రులును నుండియున్నవి. చలివేంద్రులకు కొంతభూమియును ఇల్లును కట్టడిగా శ్రేష్ఠపువనియెట్లు రాత్రిలక కట్టించి వెళ్లెడిగా జరులకందరికి తెలియనట్లు ప్రకటన బలయును కట్టబడియున్నది. కాని రహదారిజనమునకు మంచి తీర్థమున ఇచ్చు నాకర్లు న్యూనిసిపల్ సరిహద్దుదాటిన పిమ్మట నుండెను చలివేంద్రులకేరే ఈమండు శేసవికాలముననే ముంచినట్లు ఎక్కడనవలయును. ఎప్పటికప్పుడు అత్యవసరమగు బాంధవులకు సహాగనిచలివేంద్రులందఱను ఉండవట్టి ప్రయోజనమేమియులేకుండ గన్పట్టుచున్నవి. చల్లవల్లివారి చలివేంద్రులున్న భూమిలో తోటగూడనున్నది. ఈతోట అమర్కం చేయవట్టిది. నక్కావారిచలివేంద్రుల విడిభూమియున్నది. ఈ భూమిమును అమర్కమును రాతగిభూమియే గనుక వీరల హామెలకు తోకతో ఫలము అధికార్లు నోటీసులుచేయించి కనుగొని తోటలు జరిగించియెడల తోకతో ఫలముతరఫున 25 శాతమును చేయించి ప్రజాప్రయోజనము గట్టుకొందురగాక ముగిసేమిచూచుట.

పాలెపు బంగారంబు.

కలగూరగంప

(రాజమండ్రి)

పత్రికాధిపతిగారూ! ఈ బుట్ట అనామకుగా నా పేరిట వచ్చింది. ఎవరు పంపించారో తెలియదు. విప్పిచూస్తే దానిలో వివిధవస్తువు లగుపడ్డాయి. చా చా బుట్టని అనుకో న్నాను కాని నాకర్థం కాలేదు. కథిమంది ఎదుట పెట్టుదామని మిత్రపంపిస్తూన్నాను. వేవర్లోన్నీ బుట్టని బలికించినా రూ? చాలాసంతోషం.

తెలుగుతాలుకాలా దొంగతనం అన్నారు. బందిపోట్లు! 200000 పోయాయని ఊరంతా అడగోల, పోయింది గొప్పసంసారుల యంత్రో! పాపం! ఎన్నుకొనుచి పిల్లలైనా విచ్చంద్రులందా ఆర్థివాడో ఆసంసారి. తీమాంతం గా దొంగలనోట్లో పెట్టాడు. ఏమూలు పెట్టించినా, ఆసామ్య వినియోగం బాగా ఉండి ఉండును! పదిమంది సంతోషించి ఉండురు. ఆ! ఇంకోసంగతి జ్ఞాపకంవచ్చింది.

నైడకానికి దేనికే నా పంపించి, నలుగురు విద్యార్థులను, చదువుకోడానికి వీలుగా ఉండేటట్లు చేసేవాడెవడయ్యా? ఎంతదబ్బుంటే ఏం? రెండు బోగంమేళాలు పెట్టి, నాలుగు బ్యాండులు తగిలించుకొని, ఆకునుపుకే వేయి, యావనుపుకే రెండువేలు, ఖమ్మ పెట్టాలి అంటే, ఇంకోమేళం పెట్టుకొన్నాడదా, అనేవాళ్ళే కాని! రెండుబడిలు పెట్టి, లేకపోతే అన్నసత్రం పెట్టి విద్యార్థులకు తిండివెట్టివో, చదువుచెప్పివో, డబ్బు పెట్టేవాడెవడయ్యా? అనాటి కోమటారుబండి, రెండు గుట్టలుబట్టు, మూడంతకుల మేడకింకో అంతకు కట్టించేవాళ్ళే కాని! పోని క్రొత్తవిద్యలు నేర్పించి, ఓట్టాకరీ పెట్టించ తలచుకొన్నవాడే! అద్వైతంజామెంటు చూచి, ఏగ్రామ ఫోనో, ఏక్రొత్తరకం బూట్టుకోడో తెప్పించేవాళ్ళే కాని!

నిజం తెలిసింది. పోయింది రెండువందలేట! పాపం బంధువులంతా తో పత్రయపడ్డారు! ఏమనిచెప్పను, అయ్యా! ఇప్పటికి వ్రాణంబుడునుపడ్డదిరా బాబూ! ఈసంగతి తెలియక పూర్వం, అఊరినుంచి క్రొత్తమనమి చూడడానికివచ్చిన శామరు గారింటి దగ్గర, పిల్లలని, దాన్ని, వదలిపెట్టాననీ, వ్యాపారంపేరట్టుకొని, డేజాలు తిరిగేవరకు, సామ్యంతా ఇంకాముటామ్మ బాధలేకుండా యాంట్లో దాచుకొన్నా, వంగల నోట్లో పడుతుం డేమో అని చెదామడా విచారించారు. పాపం.

ఏనుడోయి శామరుగారూ! కట్టాలు పెట్టాలి బోలే దని, గోలచేస్తాంటారే, మీకాబాధ పూర్తిగా తగ్గుతుంది కదా. అనాటి కెవరోవచ్చి మీపిల్లల పెళ్ళిపెట్టినానా తాడు, ఊరుకోవయ్యా, మీకెందు కీతాప్రతియం ప్లాటుఫారంఎక్కి, రజస్వలానంటివివాహం వల కాదని వీధిలోపట్టారుంటే! నా అబ్బలనా డెగురుమా, నాతొట్టి నాడెగురుమా యీ మీటంగులు, మేము వెళ్లి చేస్తేవాళ్ళకి చాలదే! వెద్దవాళ్ళంతా అనుగంటాలని కాబోలీయి తెల్లారు. మాయంటిద్దినన్నమానీ పెండ్లాడిందా? దానిని నేనాలో యేట పెండ్లాడాను. మాకెద్దరికీ యింకనెవరూ వేధాలులేకుండా లేమా అని నన్ను తరమడం ఆరంభించాడు. మావాడికన్న మంచిగుణాలే, కాని రెండు మాత్రం పాడుగుణాలున్నాయన్నాడు. నెనుకటి కొకడు! తనకి తోచదట! ఒకరు చెప్పే వినట! ఏంచేయడం.

“ఒహో వేంకటాచార్యగారు! క్రొత్తరకం సిగరెట్లు బాగున్నాయి, పెట్టి పావలా! ఆదవడది భారాకీర్తయ” నెలకీ, యింటిదగ్గరనుంచి నలభై రూపాయలు వస్తాయి. పాపం ఎక్కడచూచినా బాకీలే, చదివేది న్యూలు ప్రేసలు! పాపం మరెప్పుడో అనుభవించడం! అసోపి, ససోపి, ఇంట్లో వాళ్ళేడుస్తారుకదా! వారంవారం నాటకాలకా, మధ్యమధ్య సర్దుములా బజసోపులూనా, ఇంకా తెమంటే, గార్డెను పార్టీలా! ఏమి సరసంగాఉంది!

ఆడుది చక్కదానికి న్యూలుకువస్తుంది. తెలివితేటలుగా ఉండి చదువుకుంటుంది. పాపం మాస్తరుగారు పడేవాట్లు ఆ విడకు బోధకడవు. ఏదో వంకపెట్టి, ఏమరవాడికో దోషం ఆకోపిస్తూ ఏదో పెట్టిరయత్నాలు చేస్తాడు. పాపం చదువు కోడానికి న్యూలుకువచ్చే, ముక్కారని అడుపిల్లని, మర్యాద దక్కకుండా ఉండడానికి ప్రయత్నించే మాస్తరుగారే నా

మొన్న జేబులలో చేతులునిగిడించి, ప్లాటుఫారం ఊగిపోయే టట్టు సోషల్ రిఫారముమీద తక్కురిచ్చాడు! మనిషినిబట్టి వాక్యానికి మర్యాదవస్తుంది. అందుచేతనే కాబోలు, అనుభవ సిద్ధం లేనివాళ్ళచేతులలో పడడంచేతనే, రిఫారంతాంటే లో కాని కరోచి పుట్టుతూంది!

ఉల్లో ఎప్పుడూ మకూచివో, కలరావో ఎటన్నల్ పోప్టాఫీసుకు పని కలిగిస్తూఉంటుంది. మునిసిపాలిటీ కానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరులు లెక్కకుల్లరు. ఉన్న వారువార్డులు. ఎప్పుడూ వారు వార్డులలోకి పోకపోయినా, డైయరీలు నిండుతాయి పాపం వాళ్ళ కనడంఎందుకు! అంతకన్న పెద్దఉద్యోగములు అంతా కాఫీహోటల్లో ఎప్పుడూ కనికీచేస్తాంటారు! ఊరనాలోగ్యంగాఉంటే డాక్టరులకు పని యెక్కువకాదటండే! మతేమంటారు!

వారాయణ! వారాయణ! అటు రూపాయలుకూడ జీతంలేదు. పోటీవాళ్ళకి ఉద్యోగా లియ్యడానికి మందు మూడునాలుగు నెల్ల జీతం ఒకరు. ఇంకో మూడునాలుగు నెలలజీతం యింకొకరూ లాగివేస్తే, వాడెల్లాగో బ్రతకడం! కాకన్న కనికీజీతం చేస్తూన్నారేమయ్యా!

ఊరిమీద పిడుగు వీరపెట్టి కొట్టుకు పోయిందట! దొక్కకుద్దిలేనివాళ్ళల్లా ఉద్యోగాలుచేయడానికి వస్తే, నాఖరీ వాళ్ళదా మరణం! మొన్న నేను భోజనంచేసిన హోటలులోనే, జమాబండికీవచ్చిన 40 మంది కరణాలు కూర్చున్నారు. అబ్బ బాబ్ ఏమి గోలయ్యాపాపం! పనిలేదు పోటాలేదు. ఊరికి రావడం, జీతంతక్కువైనా భరించుకునే లేకపోయినా, వేళకి తిండితిని ఖచ్చితో హాజరవడం! పనిఉన్నా సరే, లేకపోయినా సరే! డబ్బున్నా వాడిదే రాజ్యం! కాస్తదబ్బున్న కరణం ఆ నాటికేవస్తాడండే! ఏమి మంత్రం ఉందో అతడెద్దరిక!

వేసంగులు మీరుతున్నాయి! రాక్షస సంకల్పరం ప్రవేశించి అప్పుడే అక్షణాలు కనబడుతున్నాయి! తిల్లి చచ్చిపోతే, కర్మచేయడానికి శలవివ్వక వేపుకుంటారేమిటయ్యా! శలవు లన్నప్పుడు కర్మచేసుకోమంటారు! మాకింకా కొంచెం కులంగోత్రాలూ ఉన్నాయి! సంఘము సభరించడానికి ప్రయత్నించినా, మతవిషయాలకి అడ్డురాకండయ్యా, మీకో నమస్కారం! తిల్లిచస్తే పోనీ ఏవవడానికే నా శల వియ్యరాదా! అంత ఏదేవునానున్నాడా, ఏద్యాలాంటి, నేనేమిచెప్పను.

అయ్యా, ఒలికించాను బుట్టలోసంగతు లన్నీ. అయి పోయాయి, మళ్లీపారి వచ్చినప్పుడు పం పిస్తాను. శలవు.

కావలెను

నమ్మకమైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెన్యులకూడా యియ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతసత్ప్రగర్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇట్లు మున్నవారు వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఏ. యస్. రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,

81-వ. తేరువీధి, తిరువల్లిక్కేడి, చెన్నపట్టణము.

వవంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇందున్న దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తిగినవలములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి రెండు త్రులల) రి సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (రూపైజెడ్లో ఫహా). ప్రవేశ దురుములేదు. పుస్తకము చందా ముందుగ స్వీకరింపవలయును. పలయువారు— గా. వారిసర్వోత్తమరావు, ఎం. డి. వి. తొడిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయును.

కొత్త వ్యవహారములు

మదరాసు ప్రై. కొత్త.

[స్వామయ్య : స్పెక్టరు గారు].

ద్రవ్యపహరణము

అప్పాచార్యుల అను నాతడు కుంభకోణమున కొక నాటుకోట పెట్టి గారి కంపెనీ ఏజంటుగ నుండెను. ఆహారాల్లో నాతడొకంపెనీతొలకల తక్కువ వ్రాయుచు 1909-౧-౧౦ ము మొదలు 1912-౧-౧౦ ము వరకు కంపెనీ వైకమును తానే యేర్పరిచి కావలసినపనులకు వినియోగించుచుండెను. ఇట్లు చేయుచుండగా, నేవోకొన్ని డబ్బులలో తక్కువల తప్పవ్రాసి ద్రవ్యము నపహరించినందులకని యీ తగును, మరియుద్రవ్యము దోచుకొనుటగా చేయబడినది. కుంభకోణం సబ్ డివిజన్ యేజిస్ట్రేటుగారు ముగ్గురు ముద్దయలను కేసులు విధించిరి. తొలివారు సెక్షన్ 481 గారికి అప్పీలు చేసికొనిగా, వారు మొదటి ముద్దయకి విధించబడిన కేసును మాత్రము సీర్ ఫరచి, తక్కువ యిద్దరికి మొదటి ముద్దయ తప్పతక్కువ వ్రాసి ద్రవ్యమును తానే అపహరించుచున్నాడని తెలియదను కారణమును చూపుచు ఆ యితరముద్దయల నిరవృత్తును వదలి పెట్టిరి. మొదటి ముద్దయ వైకొత్తకు రివిజన్ పేటిషన్ పెట్టుకొనెను. ముగ్గురు ముద్దయలును కలిసి కుట్రచేయలేదని తాను ఆభిప్రాయపడుచున్నను, రెండవ మూడవముద్దయలు పునుచ్చుకొనిన వైకమునకు మొదటిముద్దయని ప్రాచీనాధారములేముట అక్రమమనియు వారు మొదటి ముద్దయనికూడ వదలిపెట్టి యుండవలసినదనియు వారింపబడెను. స్వామయ్యగారు పిటిషన్ సంగీకరించి ముద్దయని బానిసను వదలిపెట్టిరి.

[ప్రధానస్వామయ్యగారు స్వామయ్యగారు కేసుగిరి అయ్యరు, కుమారస్వామిశాస్త్రి గారులు.]

గడువు విషయము.

జి.కాపురం జమిందారుగారికి 1906 వ సంవత్సరమున యొక్క కయ్యును వచ్చెను; అనగా, వారప్పుడు "మేజర్" అయిరి. 1911-౧౨ వ సంవత్సరమున వారకులను వాక్ వైకమును నాటుకొనుటకై ఎట్టేల్లు లాంగుం: ఆక్టు 77-౧, సెక్షన్ 6 క్రింద జమిందారుగారు దావాతెచ్చిరి. వాక్ యేర్పడిన పిమ్మట మూడు సంవత్సరములలోపల దావా తేబడలేదుగాన, దావాకు కాలదోషము కలిగినదని డివిజన్ కలెక్టరు గారును, రాజమహేంద్రవరం జిల్లా జడ్జిగారును, దావాను త్రోసివేసిరి. ఈ తీర్పుమీద వైకొత్తకు రెండవ అప్పీలు పెట్టుకొనబడగా, కాలదోషము కలిగినదని కంపెనీ నాయకుగారును, కలంలేదని సాక్షివయ్యగారును, ఆభిప్రాయపడిరి. కుదకాయప్పిలు త్రోసివేయబడెను. అందుమీద వాది తెలర్లు కేసుంటు అప్పీలు పెట్టుకొనెను. ఫుల్ టెంచురుచరణ జరిగెను. దావాకు కాలదోషము కలంలేదను ఆభిప్రాయముతో ప్రధానస్వామయ్యగారును, కుమారస్వామి శాస్త్రి గారును ఏకీభవించిరి; కేసుగిరి అయ్యరుగారు తదవ్యక్తి రిక్రమం శంకరనాయకుగారి ఆభిప్రాయము నామోదించిరి. తుదకు అప్పీలు అంగీకరింపబడెను; స్వామయ్యగారు విచారణ జరగునటుల డివిజన్ కలెక్టరును అనుజ్ఞ యొసగబడెను.

[స్వామయ్యగారు : ఎయిలింగు, తియ్యార్లగారులు.]

వ్యభిచారము, పశ్చాత్తాపము.

ఒకడు, తనసోదరుడుచనిపోగానె, ఆతనిభార్యకు నెలకు రూ. 6 లును, కొంతవిద్యును ఇచ్చునటుల కరారునామా వ్రాసియుచ్చెను. కాని, ఆవితింతువు వ్యభిచరించినందున, ఆతడొకనాంశమును కొంతకాలముగ ఆపియున్నాడు. ఇట్లు ఆపియుంచిన మూడేండ్ల జీవనాంశమును యిచ్చించు కొనుటకై ఆవితింతువు దావాతెచ్చెను. వ్యభిచారదోషమువలన వాదితన హక్కును పోగొట్టుకొనెనని ప్రతివాది విన్నవించుకొనెను. పుత్తూరు డిస్ట్రిక్టుమేజిస్టరు గారును, డివిజన్ కేసు జిల్లాజడ్జిగారును దావాను త్రోసివేసిరి. ఇందుమీద వైకొత్తరెండవ అప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. వ్యభిచరించినను, తన నేరమునకై పశ్చాత్తాపము పొందియున్నదను కారణమును పురస్కరించుకొని స్వామయ్యగారు లావితింతువునకు సంవత్సరమునకు 24 రూపాయల వంతున జీవనాంశమును నిల్వయించి తదను గుణముగ తీర్పు చెప్పిరి.

బాల్లీట్రక్ పోలీసుకొర్టు.

రాయప్రముల్లో వై.కే. పానిపోర్టును చాకుతో పొడిచి చంపినందుకై ట్రైల్ అను వానిమీద తేబడిన దావా విచారణ పూర్తియాయెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దయని వైకొత్త సెక్షన్ కు కమిట్ చేసిరి.

అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమున సంవత్సరము.

చెన్న ప్రయం దాంధ్రప్రదేశ్ వై.కే.సంవత్సరము 1-4-14 న బయలుపెట్టినదిగాన నిన్నటిదినము (1-4-1915) మాఫితి కామత్తికి పుట్టినదినుమందుగ గాని మాకార్యాలయమునకుల సంపాదకులు, సహాయసంపాదకులు, కార్యనిర్వాహకులుముద్రా పకులు మున్నగువారందరునకేర జిల్లా కుర్చునుమును తమకు పత్రికాస్వామియేదలకు పత్రికారత్నము చట్టముల భక్తికృతు రాగముల కెల్లడింపనిచ్చయించిరి. నిన్న సాయంత్రము 6-30 గంటలకుమా కార్యాలయ సౌధోపరిభాగమున కార్యాలయవర్గమువారందరును ముమారు 150 మంది బాబులుదీరి సమీపముననున్న ముద్రతరంగముల సంస్కర్తమువలన చల్లనైన పిల్లగాలు లల్లనల్లన జేసా శ్రమ న ప న యించుచుండ న ల్పాహారాభివ్యమును స్వీకరించిరి. ముప్రసిద్ధాధ్యక్షులగు శ్రీయూత రెంటూల వేంకటసుబ్బారావుపంతులు, బి.పి.ఎల్. గారు గూడ విప్రయుట మరింత యుత్సాహ కారణమైరి. ఫలాహరసమయమునందు కొందరు దైవప్రార్థనాగీతములను పాడిరి. గోవిందనామ సంకీర్తనధ్యానములను వందేమాతర ధ్యానములను కరతాళధ్యానములు నొక్కటెల్లన మిన్న మట్టిచి.

పిమ్మట నెల్లరును దాబామీదనుండి క్రిందకుదిగిచ్చి సభాసభినిశ్చయైరి శ్రీయూతలగు నాశ్వరరావు పంతులు గారి సగ్రాసము స్వీకరింపుట శ్రీయూత గాని సర్వోత్తమ రావుగారు ప్రార్థింపగ మందహాసముతో వారందుల కంగీకరించిరి. ఎల్లవానికి తాంటూలములును పుష్పగుచ్చములు నొసంగబడెను. పిమ్మట సర్వోత్తమరావు గారు నాశ్వర రావు పంతులవారి కంఠసీమను పుష్పదామమును పొందుపరచి, కార్యాలయ వర్గమువారి పక్షమున వారికి పంతులవారి యెడగల భక్తిప్రేమలను సుచిత్రీతి: మితివాక్య సరణి నెల్లడించిరి. పంతులవారి కుత్సలాలంకారము లందరు కార్యదీక్ష, ఫలాపేక్ష రాహిత్యము, మున్నగు సుగుణజాలము లెల్లరును నేర్చుకొనదగినవని నడిపిరి. పిమ్మట తత్సమయానుకూలముగ వ్రాయబడిన గీతికను వెనురుమాడి కేసుగిరిరావుగారు గానముచేసిరి. పిమ్మట ఉన్న వ భాసముగారును నల్లవాటి హనుమంత రావు పంతులవారును సమయోచితముగ సుపర్యసించిరి. పిమ్మట రెంటూల వేంకటసుబ్బారావు పంతులవారు, నాశ్వరరావు పంతులుగారు బాంధవ్యమునకు వయసుకు తమకు పుత్రకుల్యలు పుత్రులని చెప్పుచు అచ్చట చేరిన వారికి కొంత హిల్స్ సంతోషముచ్చిరి.

పిమ్మట నాశ్వరరావు పంతులుగారు కలితయవాక్యములలో సహజప్రవృత్తి ప్రభుత్వతెచ్చిరి. శ్రీగార్జునకృష్ణగారికిని శ్రీమేరీమహారాజిగారికిని శ్రీరాజకలిగిగారికిని శ్రీవర్మగారికిని శ్రీయూత లగు నాశ్వరరావుపంతులు గారికిని శ్రీయదాంధ్రప్రదేశ్ కామత్తికిని కార్యాలయవరమునకును పాతకమహాశయాలకును మహాదాకీర్తనముతో సభ ముగిసినది.

తురుష్క వై.కే.మున నసంతృప్తి.

అంధ్ర మార్చి 31:—మెనడాన్, తురుష్క వై.కే.లకు లకు కావలసినంత యాహారపదార్థములు లేమిచే వారసంతుష్టి నొందుచున్నారు. తురుష్క యువజన కక్షచారిత్రై తిరుగబడుట కుద్యోగియులతో కొంతమంది సంఘముగా నేర్పడిరి.

బాస్టూసుకోటలమీద రుమ్మావారు ఫిరంగుల

బారుజేయుట.

వై.కే.గ్రామం ఏ.పి.యూ. 1:—జంగుల్లూరులో నగు కోటలమీద యోదలును, సమగ్రోపరియాసములును గలసిఫిరంగుల బారుజేసినది. గత మూడుదినములనుంచియు పోగుంచు క్రమియుండుటచే బాస్టూసుకోటలవై ఫిరంగుల బ్రయోగింప వీలులేకపోయినది.

డాక్టరులు ముట్టడి.

తిరిగి ప్రారంభమగుట.

అంధ్రగ్రామ మార్చి 31:—డాక్టరులు ముట్టడిని, మిత్ర మండలివారు తిరిగి ప్రారంభించెట్లు వర్తన ఆధికారుల ప్రకటనలన తెలియుచున్నది. ప్రతిదినము విమానములు కోటల మీదకు ఎగిరి సంగతులను కనిపెట్టుచున్నవి.

“ఫలాబా” స్తీమరు.

చనిపోగా మిగిలినవారు.

అంధ్ర ఏ.పి.యూ. 1:—“ఫలాబా” స్తీమరును ముంచి నప్పుడు చనిపోగా మిగిలినవారు “యు 28” అను సహమేరైను యిటీవల తయారుచేసిన కొత్తదని చెప్పుచున్నారు. దీనికి కారణమేమనగా సహమేరైనుమీద “యు 28” అను సంకెత కూడ అగపడుచున్నదట. దీనినిబట్టిచూడగా జర్మనులు తమ సహమేరైనుల సంబంధము మాటిమాటికి మార్చుచున్నట్లున్నది.

సర్వోత్తమ రావు కలపుపుచ్చుకొనుట

అంధ్ర ఏ.పి. 1:—దేశభక్త్యహరము మంత్రి యగు సర్వోత్తమ రావు కలపుపుచ్చుకొనుట పుచ్చుకొనిరి. వీరి పరిని ముట్టకుండుటకు ఆస్పిక్తుగాను మారుచుండురు. గారికి యిష్టమేమి జచ్చుచేయలేదు. కాని జచ్చుచేయు నేమో? యను భావమువలన కలపుపుచ్చుకొనిరి. ఇతిర మృత్యువరలె అప్పుడెప్పుడు విశ్రాంతిపొందుటకై నను గ్రామికి యిదివరకు వీలులేకపోయెను.

బాల్లీ చక్రవర్తిగారి బాబు

అంధ్ర ఏ.పి. 1:— బాల్లీ చక్రవర్తిగారు కోశాధిపతియగు లాయర్ బాల్లీగారికి యొకంది విషయములు గాని బాబుకు వ్రాసిరి:— ఆయుధములు తయారుచేయు ఫ్యాబ్రికే లలోని వ్యవహారములను సరిచేయుటకు నిట్టమగు పద్ధతులనలంబించిన గాని లాభములేదు. యుద్ధభూమిలో పోగాడు చున్న సూరులగు మన నైతికులకు ఆయుధములను యితర యుద్ధసాధుగని పంపుటలో ఆలస్యముగుటకు చాలవరకు (తాగువేరారణము. ఈపుంతుకు పెద్దకానిచ్చు పక్షమున ఈ ఘోరసంగ్రామము వలన కలుగు భయోత్సాహములకు, పన్నులు లకు, మేరయుండదు” అనసరమనుపక్షమున, యా విషయములో దీక్షలకు భాగ్యవంతులకు భేదములేపంద చేయుటకు గాను రాజగారుగూడ సారాయిలను మునివేయుటయు రానగరులో ఎవ్వరును ఉపయోగించరాదని ఉత్తరువుచేయుటకును తయారుగనున్నారు. దేశమునందలి పన్ను అధికారులు మంత్రిలు జడ్జిలుగూడ రాజుగారి మామను పెంటనే అవలంబింతురట.

అంధ్ర యువిమోచనములు.

సముమేరైను లున్న స్థానములమీద బాంబులువేయుట.

వాస్తాసంఘమువారు తెలుపుసంగతులు.

అంధ్ర ఏ.పి. 1:— వాస్తాసంఘమువారు తెలుపు శేయుచున్నారు:— తెల్లయములోని హోబోరెను ఆరు ప్రదేశమునందు జర్మనులు సముమేరైనులను నిర్మించుచున్నారు. ఈ ప్రదేశముమీద, నేటికే దయమున దెప్పింపెంటు ఆంధ్రగ్రామము జయప్రథముగ నాలుగు బాంబులనువేసిరి. తెల్ల సెంటుకే.వి.వి. యనుగారు తీవ్రముమీదకు ఎగిరి అక్కడి సంగతిసందర్భములను కనిపెట్టిరి. వీనికి రెండు సముమేరైనులు కనిపించివి. వానిమీద వీరు నాలుగు బాంబులనువేసిరి. తరువాత వై.కే.లకు వై.కే.లలో బయలుదేరి సురక్షితముగ తిరిగిచ్చిరి.

వారములో విమర్శితులను ముంచుట.

నాకాదళమువారి కిహార్డు.

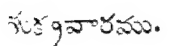
అంధ్ర ఏ.పి. 1:—నాకాదళ సంఘమువారు తమ కిహార్డులో నిల్లుదహరించి—జర్మనీవారు సముమేరైనులను సమద్రవ్యముల సరికట్టినది మొదలు, అంధ్రగ్రామపురం 1559 స్తీమరులనుచ్చి కట్టినది. ఈ వారములో 5 స్తీమరులు ముంచినవేయబడి:వి. తుపాకులనువేసి జర్మను సముమేరైను ముంచిన హాంతుదేశపువారి, (మదా) అంధ్రగ్రామపురం వేసలేదు.

వరరాసు ఆధికారుల ప్రకటన.

అంధ్ర ఏ.పి. 1:—వరరాసుఆధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి:—వెరోను, ముంపెన, ఆగ్గోనులలో మేము ముంచిపెట్టి జర్మనీవారి కందకములను ధ్వంసముచేయుచు జయప్రథముగ పోరాడుచున్నాము. వాయిసులి ప్రిటనులో మేము 3 గురు ఉద్యోగులను 140 మంది వైనికులను పట్టుకొంటిమి. జర్మనీ వారు తలపడినప్పుడెల్లను వెనుకకు నెట్టితిమి. పోరామిక్ జర్మనీవారి లాండ్రెయగుటలము పడినప్పుడు వారికి వాయి నప్పుముకలిగినది, మరియు వెనుకకు నెట్టివేయబడిరి. హంతుదే ములోనున్న విమాననిలయుముమీదను లోర్రి మార్కురద్దలైన వేసంక్ష నుమీదను తెల్లయమువై మానికులు బాంబులువేసిరి.

శ్రీయుతు గాంధీగారు.

కలకత్తాలోని హిందూసభవారు గౌరవించుట. కలకత్తాలోని హిందూసభవారు ఆల్.ఇ.ఇ.కు నాటక కాలలో సోమవారముసమావేశమై గాంధీగారిని గౌరవించుచు విజ్ఞాపనప్రతిము నొప్పించిరి. హరినాథగారియ గారు అగ్రామనాథ పత్రికమునొందిరి. హిందూసభ వారివిజ్ఞాపనమును పండితులు నాథగారు చదివినతెరక హిందూగానీ ఆంధ్రగ్రామపురంలో ప్రసంగించబడెను. రాత్రి పదిగంటలకు సభ ముగిసినది.

బేలి శ్రీనివాసరావుగారు బెంగళూరులో
 గౌరవమేస్త్రియై, ఆయన యొక్క కేసులో విచారించు
 చుండెను. పరిశోధనలు వ్యాపారముల లాభాని
 కారిగారగు ఛాటరుగారు ఏముద్దాయి విచార
 లలో నుండెనో వానిచేత మేస్త్రియగారి కొరయుత్త
 రముపంపిరి. శ్రీనివాసరావుగారు దానిని చూచుట
 లేదని నిరాకరించిరి. అందుమీదట ఛాటరుగారు
 గౌరావిషయమున శ్రీనివాసరావుగారు మన్నన
 వేడ నలసినదనిరి. విషయము మైసూరు ప్రభుత్వ
 మువారి వదకుపోయెను. నారు మేస్త్రియ న్యాయ
 బుద్ధితో పవన ర్దిండినాడని స్పష్టముగా పలికినాట
 రుటనుగారి కొరకతోని వేసిరి. మనగౌరవ మేస్త్రి
 టేయె యుండినపర్యవసాన మెల్లండి యుండనో

బొంబాయి మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లాండు

క్రాంతికాండలను బడలు ముంచుట.

లండను మార్చి 31:— క్రాంతికాండలను బాధించు

స్థితును నిర్దిష్టముల ప్రాంతమున టార్పెడోమాలనున ముంచివేసిరి. ఈయోడలోని నావికుల నొక శ్రాంతివారి యోడలోనివారు రక్షించిరి.

నౌకానిర్మాణకర్తల పటాలముల నేర్పరచుట.

లండను మార్చి 31:— నౌకానిర్మాణకర్తలము లందు పనియాటంకము లేక సాగుటకై యుద్ధకాసము ననుసరించి నౌకానిర్మాణ కారులను దొరతనమువారు చేర్చుచున్నారు. వీరికిదివరలో సాధారణముగ మట్టుబెట్టెమునకువైగా యుద్ధ పైనికులకెప్పుడే తన నును ముట్టును. వారమున కధ మము 30 సిల్లింగులకులెక్కువకాకుండ యిచ్చెదమని ఖరారు నిచ్చిరి. పరిమితకాలమున కంటె నెక్కువ పనిచేసి నందులకు మరుల కొంతయధికముగ నియమమున నిదర్శనము నొకదానిని చూతము. లెక్కయైన నౌకానిర్మాణకారుల పటాలమునందలి మొదటిపటాలమునందు) సార్జంటులగునాకొప్పరిలమొదలగు యుద్ధోగముగ నుండురు. వీరు కాకి గొట్టులను ధరించియుండురు. వీరు నిర్బంధించబడకుండు యిష్టమున్నవారు జేరవచ్చును. ఈపటాలమునకు డెప్యూటీ క్రమపుగారు నాయకులు ప్రస్తుతమునందీ కర్తవ్య లెక్కయినందుమూత్ర మవలంబింపబడును.

ఇంగ్లాండు ఎరుంబడి.

లండను మార్చి 31:— ఈ సాలునందు పా 226694080ల పన్నులు వసూలైనవి. గతసాలునకంటె పా 2845488-లెక్కువగ వచ్చింది. ఈయెక్కువ సొమ్ము ముఖ్యముగ నెగుమతి దిగుమతి పన్నులవలన వచ్చింది. ఇందు సరకుల సుంకము పా 3212000 అను మద్యముల సుంకములవలన పా 2722000 అను చావు పన్నులవలన పా 1023400 అను, ఆదాయపు పన్నులవలన పా 22150000 అను వచ్చినవి. దస్తావేజుల యమ్మకము మాత్రము తగ్గినది. స్టామెంట్ స్పెషియాలిటీపాతము తగ్గుటయే యందులకు కారణము.

బ్లూ జాకెట్టుపై టార్పెడోను బ్రయోగించుట.

లండను, ఏప్రిలు 1:— మార్చి 18 తేదీని బ్లూ జాకెట్టును కార్మిక్ స్థితును ముంపబడినది. ఇందులో ప్లేటినీ ధూమలలో పండిన ధాన్యముండెను. నావికులు ప్రైవేటుతో బ్రవర్తించిరి. వారు పడవలలో నెక్కిరి. ఓడ మిక్కిలి నీరు పోసికొనుచున్న నుకొస్తూ యోడవైకి బోయి తగిలిన దెబ్బ అను బరిశీలించి యోడను నడువ నిశ్చయించెను. నావికులలో సగముమంది యోడ నెక్కుమంది, తక్కినవారలు సముద్రము పొంగుచున్నప్పటికి నాయోడను సాతాంపునుకు దెచ్చిరి ఇందుచే 3500 టన్నుల ధాన్యము నష్టము కాకుండ గాపాడబడెను.

హాల్లెను పర్యవేక్షకుని దర్శన పర్యంగము

లండను ఏప్రిలు 1:— చికాగోలో హాల్లెను ప్రభువు గారిని డెయిలీ న్యూస్ పత్రికా ప్రతినిధి దర్శించినపుడు వారిట్లు చెప్పిరి. “ఈయద్దము తీవ్రతనమునకుతో సంబంధించిన దైనను యెప్పుటికిని మేము మానవత్వంతోకేమగు కార్యముల చేయుట నము. జర్మనీలో యధార్థముగ శాంతివాదులగువారు రాష్ట్రమును నడుపుదురు. రాజ్యాధిపతియు రహస్యముగ జరుగుచుండెడిది. ఈయద్దమువలన నదిపోవును. ప్రతిదేశమునందు రాజకీయతంత్ర మభివృద్ధిచెందును. ఏజాతీయమువారు కాని మరల యుద్ధమునకు దిగజాలజట్లు ప్రపంచవ్యవహారమునిర్మించబడనని నేను నమ్ముచున్నాను.

ఫలాహా దౌర్జన్యము

నర్వరుణకు ఫిరంగులు

లండను మార్చి 31:— సముద్రముమీద వ్యాపారము చేయు వర్తకులసంఘపు కార్యదర్శిగారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— ఫలాహా దౌర్జన్యమునందర్భవములో కప్పెనుడేవిగుగారు మరణించిరి. వర్తకసంఘమువారిందుకు జర్మనీవారిమీద పగ

దీర్చుకొన నిశ్చయించిరి. స్థిమతమీద నులుమెరై నలుపడినప్పుడు రక్షించుకొనుటకు ఫిరంగులను ఇయ్యవలసినదని వీరు కోరుచున్నారు.

ఆయుధములనిష్పింపుదని కోరుచుంటిమి కాని, కార్యమేమియు లేకపోయినదని ఓడనుజమని వాయించుచున్నారు.

రాతుచెల్లు ప్రభువు మరణము.

లండను మార్చి 31:— రాతుచెల్లు ప్రభువు చనిపోయెను. వీరివయస్సు 75 సంవత్సరములు. వీరు గొప్ప ధనస్వాములు. చాల నౌకాధ్యక్షులు.

ప్రాన్సు

జర్మనీవారి సేనాముఖమును మిత్రమండలి భేదించుట.

లండను ఏప్రిలు 1:— ఆంప్రెస్—స్టాన్బ్రిజ్ అను పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈజురుమీద జర్మనీవారి సేనాముఖమును మిత్రమండలివారు భేదించినయు జర్మనీవారి కెక్కువకప్పుడు కలిగెననియు వదలెనున్నది. ఇంతియగాక జర్మనీవారి సైన్యమునందలి దాష్ట్యభాగము మిగత సైన్యము నుండి విడదీయబడినదనియు తెల్పుకొనుచున్నారు.

ప్రాన్సువారి ప్రకటనము.

లండను ఏప్రిలు 1:— పారిసు—ఫాంపెనీలో ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. ఆ గొనునందు ముఖ్యముగా ఫోర్ టెంపెన్సు బాగ్ టే లీలమధ్య యెడతెగక కల్లసాము నడచుచున్నది. పోరాటము బహుశమీషమునండి నడచుచున్నది. మన శిబిరములనుండి బ్రయోగించిన గుండ్లకటికలుపుల కండకమునందలి ఫిరంగికితగిలెను. మంగళవారమునాడు 150 మిల్టన్ పొడవున శత్రుకండకమును బట్టుకొంటిమి. ఇంతియగాక థైడీలను చెండు కండకములందలి ఫిరంగులను బట్టుకొంటిమి. మంగళవారమునాటి ప్రాతఃకాలమున శత్రుసైన్యము లనేకములు బాయిల్ పేటరు నందొకభాగము వశపరచి కొనెను గాని వెంటనే వెడలనడచితిమి మంగళవారము నాటి రాత్రి లేవరు, ఫాంపెనీ, సాయిస్సాన్సులందు శ్రాంతివైమానికులు శత్రుస్థానములమీదను బయళ్లనున్న పైనికులమీదను 24 బాంబులనువైచిరి. బెల్జియంలో గ్రూజెను స్టేషనుమీద వారు బాంబులవేసిరి. డేలెండవ వైమానిక గృహమువై బుధవారమునాడు బాంబులవేసిరి.

రుష్యా

రుష్యావారు జర్మనీవారిని వెనుకకు గొట్టుట.

వెట్రోగ్రాడు ఏప్రిలు 1:— రుష్యావారు క్రాస్నోపిలు సమీపమున ముందుకు బోవుచున్నారు. మంగళవారమునాడు వారు జర్మనీవారిని వెనుకకు బోవుచుట్టుచేసిరి. రుష్యావారు చెండుకండలనుండి ప్రైవిజుగ బట్టుకొన్నారు. కార్యేతియను పర్యవేక్షకులను రుష్యావారు శత్రువులవైబడుచున్నారు. రుష్యావారు 1788 థైడీలను 5 ఫిరంగులకు బట్టుకొనిరి. అని దొరతనమువారు తెల్పుచున్నారు.

రుష్యావారి నౌకాదళము.

ఫిరంగుల వారుజేయుట.

వెట్రోగ్రాడు ఏప్రిలు 1:— కల్లసముద్రములోనున్న రుష్యావారి నౌకాదళము జంబుల్కాక్, కోల్జా, కిలిస్, ఎరీగి యనువానివై ఫిరంగుల బారుజేసెను.

రుష్యావారు 1641 మందిని బట్టుకొనుట.

వెట్రోగ్రాడు ఏప్రిలు 1:— ఇటీవల మధల సిట్టి ప్రకటించబడెను. మార్చి 20 తేదీ మొదలుకొని 29 తేదీవరకు రుష్యావారు కార్యేతియాపర్యవేక్షకులలో నొకభాగమునందు 16410 థైడీలను 72 ఫిరంగులకు వశపరచుకొనిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియావారు సైన్యముంపుట.

మెల్బోర్నా మార్చి 31:— ఆస్ట్రేలియావారి ముఖ్యమంత్రి రణరంగమున కింకను యొక సైన్యమును బంపెదమని చెప్పిరి.

జర్మనీ

జర్మనీవారి కుటుంబముల యాంము.

నడవలమీద కాంబొలువే యెట్లు.

యేము డెయి మార్చి 31:— ఈ ప్రకటనములలో మగకాళికకు సోమవారమునాడు చేపలపు పట్టుమండగా, మగనీవారి సముద్రవిమాన మొక్కటి బాంబులను వేసిరి. దెవనకమున వివి పడవకు తగలకుండ కొద్దిలో తప్పిరి. ఈ పడవసమీపములో నుండియే, తరువాత రెండు విమానములు వెల్లిని. అనంతరము జర్మనీవారి యుద్ధపుటోహుకూడ వచ్చుచున్నట్లు కనుపడినదట. ఒకటార్పిడోపడవ వచ్చి చేపలను పట్టుచున్న పడవకు ఆపి, చూచి తరువాత, పోలిచ్చింది.

జర్మను సేనలో అధికారులు తక్కువగనున్నారు.

కలకత్తా ఏప్రిలు 1:— స్టేట్సు మెన్ పత్రికకు లండను నుండి వచ్చిన వార్త:— శ్రాంతివైమానికాధికారులు చేసిన యుద్ధ విమర్శలో యీ క్రిందివిషయము లున్నవి:— యుద్ధముచేయుచున్న జర్మనుపటాలములలో యిప్పుడు, ఒక్కొక్కపటాలమునకు మొత్తముమీద 10 కన్న హెచ్చు అధికారులు లేరు. కొత్తిగా తయారగుచున్న పటాలములలో ఒక్కొక్కదానికి మొత్తముమీద 16 మంది కలరు. యుద్ధము ఇంకను పది నెలలు జరిగి కొత్త సేనలను ఏర్పరుచుండుటయును ముందుముందు పటాలములలో అధికారు లేకుండరు. శ్రాంతిపటాలము లన్నిటిలోను తక్కువగా ఉండుటకు వీలైనంతమంది అనగా 18 మంది అధికారులు ఉన్నారు.

జర్మనుల చెడుఫిరంగులు.

జర్మనుఫిరంగులు సరిగా పనిచేయుట లేదనటకు నిదర్శనములుకలవు. జర్మనీవారు కాలిన్ ఫిరంగిగుండ్లమీద ఆగపడుచున్న గీతలనుబట్టి చూడగా ఫిరంగుల నాణ్యము బొత్తిగా చెడిపోయినట్లు లోచుచున్నది. కొత్తపటాలములను యేర్పరచుట వలన ఒక్కొక్క వ్యాటరీనుండి రెండేసి ఫిరంగులను తగ్గించి కొత్తపటాలములకు వ్యాటరీలను తయారుచేసిరి. ఇప్పుడు చాలమట్టుకు పాతరకపు ఫిరంగులను ఉపయోగించుచున్నారు. మందుగుండు సామానును కూడ చాలతక్కువగ ఉపయోగించుచుండి ఉత్తరవైకి. చాలమంది వాడుదని అధికారులు పైనికులకు యిచ్చిన ఉత్తరపుట దొరకినవి. ఫిరంగి గుండ్లునానాటికితక్కువరకములగుచున్నవి. కొన్ని గుండ్లు పేలుటలేదు. చూడగా ఈగుండ్లను తొందరతొందరగా తయారుచేయుచున్నట్లును తక్కువరకపురకపుటలతో తయారుచేయుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. ఇటీవల కొత్తగ వచ్చుచున్న సేనల చేతులలోనివి అన్ని వాటి కుపాతులే! ఆయుధములలో పలుకొనియు తగ్గిన పుడే, వైని కుల దైర్యము కూడ తగ్గినది. ఫ్రెంచిగ చిక్కిన జర్మను సైనికులు చెప్పచున్న మాటలవలనను, చెవిపోయిన జర్మను సైనికులద్ద దొరకిన కాగితములవలనను వారి ప్రైవేటుచెడుట్లు స్పష్టముగ ఆగపడుచున్నది. మొదటికోజులలో జర్మనులు తమ్ము సైన్యగు జయించజాలరని తలచిరి. జర్మనులు శక్తివిహీనులైరి. మారన్ యుద్ధము పూర్తియైనా తరువాత జర్మనుసైనికుల చాల శక్తివిహీనులైరి. ఫ్రెంచి లుగచిక్కి చనిపోయిన జర్మను సైనికులవద్ద దొరకిన నోలు ముక్కులలో, తమకు మారన్ యుద్ధములో కలిగిన అమిత నష్టమునుగూర్చియు శక్తియుదు తమ ఫిరంగులను మితిమీరి పోయిన శ్రాంతిఫిరంగులను గూర్చియు భయముతో వ్రాసిన వ్రాతలు కలవు. ఈ యుద్ధమైన తరువాత స్టాండున్నలో చాల కాలము జరిగిన యుద్ధములో నుమారు 200000 సేనవృ మైసడినతో జర్మనుసైనికుల ప్రైవేటు పూర్తిగ చెడి భయముకలిగినది. వార్యాపట్టణమును పట్టుకున్నాము. పట్టుకున్నామని అబద్ధపు వార్తలు పుట్టింది జర్మనుసైనికులకు తిరిగి కొంతకొద్దిమామును కలిగించి. జర్మనువీరతనము యుద్ధము ప్రారంభమైనప్పటినుండి అబద్ధములుచెప్పే తమ సేనలకు ఉత్సాహమును, ప్రైవేటును కలిగించుచుండిరి. జర్మను సేనానులు మొదటినుండి సైనికులను మోసముచేయుచుండిరి. వార్యాపట్టణమును పట్టుకొన్నట్లు ప్రకటించిన తిరుమక్కులువొరకెను. జర్మనుల అధికారులు మారులు అబద్ధపు వార్తలను ప్రకటించిరి. అధికారుల ప్రకటనలయందు జనులకు నానాటి క అనమ్మకము కలుగుచున్నది. ఫ్రెంచిగ చిక్కిన తెలివైన జర్మను సైనికులు జర్మనీకి జయము కలుగుట గంకముచేసి చెప్పుచున్నారు. పరువుగా సంధిచేసికొనకలేనని జర్మనులు ప్రాణములకు తెగించి పోరాడుచున్నారు.

అమెరికా

ఇరువారులవారును అమెరికాలో

నవ్వదీయవచ్చును.

వాషింగ్టన్ ఏప్రిల్ 1:— సంగ్రామ కక్షి దారులలో నెవ్వరైనను సంతోషము కల్గించుటకు వ్యాపారము వద్ద నవ్వదీయకూడదని దొరతనమువారులు న్యాయము కాదు.

ఈ కేసులో ప్రీడిక్టర్లు జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడ అమెరికా వారియొడను ముఁచుగల్గి ఆయుధములను సరకులను అమెరికావారిని కావని తేలివడి కాబట్టి ఓడభరితు మాత్రము ముఁజరాయించి జర్మనీవారి నడవదము ఇండుట జర్మనీ వారి వ్యాపారమును విచారమును దెలుపుచు నమ్మచున్నా నని జ్ఞప్తియను గారు తెలిపిరి.

బొంబాయి

పూనాకు కొత్త సేన వచ్చినది

బొంబాయి మార్చి 31:— బోర్డరు రెజిమెంటులో 24 వ పటాలము ఇంగ్లండు నుండి కొత్తగా పూనాకు వచ్చినది.

రేపా

భోజనపదార్థములధర పెంచుట.

సింధుకమిషనరుగారి ప్రసంగము.

కరాచి ఏప్రిల్ 1:— సింధుకమిషనరుగారు దరఖాస్తునందు ప్రసంగించుచు సింధుదేశమున భోజనపదార్థములధర పెంచుటను గూర్చి యిట్లు జెప్పిరి. భోజనపదార్థముల ధర పెంచుటచే ముఖ్యము గాల్గిదలచు పాదకలిగినదని నేను భయమునొందుచున్నాను. గొర్రులను యెగుమతి విషయమున నిండి యాదొర తనమువారు జారీచేసిన హుక్మంవల్ల కొంతవరకు ధరలు తగ్గి యుండవచ్చును. రాబోవు కొత్త సేనకు వాత యాభాధ అంతయును ననుకూలము. సాధారణ వాణిజ్య ధర్యముల మూలకముగా గాక వర్తకులచే ధరలు పెంచుటపడినవని తలంచుచున్నాను. ధరలు సరకునుబట్టియు అమ్మకమును బట్టియు నుండునని అందరకు తెలియును. ఈదేశమువారు తినునట్టి యాహార పదార్థములు కావలసిగ్నియున్నవి. వీరలకు కలుగు పాదలవిచారించకనే స్వప్రయోజనమునకై చిల్లర చుకాణ దారులు భరితులను పెంచించిరిగాని సరకు గాల్గినంత యుండక పోవుటచే ధరలు పెంచెననుటకు వీలులేదు. ఈలాభమే జమీదారులకును వ్యవసాయదారులకును గల్గినచో తృప్తిగ నుండెడిది. అట్లు కాక తమ లాభములను వృద్ధిచేయగోరు వర్తకులకు పోయినది.

అలహాబాదు

సంయుక్త పరగణాలలోని నుకారపరిశ్రమ

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 1:— సంయుక్త పరగణాల యందలి నుకారపరిశ్రమను గూర్చి ఉత్తరప్రదేశ్ సాన్లు రెవిన్యూ కమిషనరుగారు కొన్ని లిఖిత ప్రదర్శించినది పోర్టు నిండి యాదొరతనమువారు రాల్చించియున్నారు. కొంత ప్రదేశమును విడచిరి ఈ పరిశ్రమను ప్రోత్సహించుచు రనుకొనుచున్నారు.

లాహోరు

లాహోరు ప్రత్యేక కమిషనరులు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 1:— కేంద్రాధికారియిరిగి వచ్చిన వారివైన మోహదిన కుట్ర నేరముని యుత్తర నేరములను లాహోరు నందు విచారించుటకు గాను లాహోరు నెవ్వరు జడ్జి గారగు మేజరు ఇర్వెన్ గారును పంజాబ్ ముఖ్య న్యాయ సామునందలి అడ్వోకేటు గారగు రాయబహదూరు పండిత శివరామరామగారును ప్రత్యేక కమిషనరులుగ నియమింపబడినట్లు. మూడవ కమిషనరుగా రెవరైనదియు తెలియలేదు.

బండిపోటు దొంగలను

సారవోలినందులకు బహుమానము.

లాహోరు ఏప్రిల్ 1:— బండిపోటుదొంగల నెదిర్చి నందులకై అమృతీనరస్యజిల్లాలోని కబుర్లు గాములలో 4 పట్టెల పన్నును రిమిషనుచుట కిండియాదొరతనమువారు కొన్ని కొనిరి. ఈ బండిపోటుతనమును సులభముగా తగ్గివేసెను. కొంత మంది ప్రాణములను బాంబులనుధరించి చుట్టు గ్రామములలో నొక యింటపైబడిరి. వీరిలో చాలమంది విదేశములకు వెళ్లి మరలివచ్చి వారు గలరు. సమీపజిల్లా గ్రామములవెంటనే ధైర్యముతో వచ్చి వారివైబడి తరిమివేసిరి. వారిలో నొకని బట్టిరి. మరి

యొకడు హతుడయ్యెను. ఇంకొకని కిరెబ్బలు తగ్గిలేను కాని వాని దీసికొనిపోయిరి. ఈ కలహమునందు గ్రామములకు దెబ్బలు తగిలినవి. గ్రామములకు పన్నులు కొట్టివేయుటయే గాక యెక్కువ ధైర్యమును జూపినవారికి సామ్యుచుబహుమతివేసిరి.

కొత్త చట్టము ప్రకారము.

ముల్తానుడివిజనులలోని ఏర్పాటు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 1:— ముల్తాను డివిజనులో జరుగుచున్న బండిపోటు మొదలగు నేరములనే విచారించుటకు విల్ బర్ పోరు, వి. సి. యన్. వారింగు వి. సి. యన్. ఖాన్ బహదూర్ అబ్దుల్ గఫూరు ఖాన్ గార్లను సెషన్ల కమిషనరుగ యేర్పరచిరి.

లాహోరు కుట్ర నేరములను విచారించుటకు ఎల్లి గారిని మూడవ కమిషనరుగ నియమించిరి.

పంజాబీని దినపత్రికగ చేసిరి.

లాహోరు ఏప్రిల్ 2:— పంజాబీ పత్రికను నిన్నటి నుండి దినపత్రికగ చేసిరి. ఇంగ్లీషులో వారము నకు రెండు సార్లు మూడు సార్లు ప్రకటించు పత్రికలుగాక, పంజాబీలో యిప్పటికి లాహోరులో నాలుగు ఇంగ్లీషు దినపత్రికలుగలవు. లాహోరులో దేశభాషా పత్రికలుకూడ మంచి అభివృద్ధిలో నున్నవి.

పంజాబీ పత్రికను యిదివరకు ఇంగ్లీషు భాషలో వారమునకు రెండు సార్లు! మూడు సార్లు! ప్రకటించుచుండిరి.

వరసర ద్వేషము కలిగించిన నేరము.

లాహోరు ఏప్రిల్ 1:— రణజిత్ సింగ్, బి.ఎం. బర్ దాన్ అనువారు “ఖాల్సా పోస్ట్” పాకికాత్ అను గ్రంథమును ప్రకటించి రెండు ముద్రణలకు వరసర ద్వేషమును కలిగించుటకు చూచివారని వీరిపై నేరము మోపిరి. ఈ కేసు యిప్పుడు బరానాలాలో మాజిస్ట్రేట్ జూర్ మాన్ నడింగా వారికోర్టులో నెలకొనెను. దోషులు పాటియా లాభిఫ్ కోర్టులో అప్పీలు చేసిరి. నేవకోర్టువారు అప్పీలును దాఖలు చేసికొని ప్రతివాదుల పక్షమున మరి రెండు సాక్షులను విచారించవలసిగదని ఉత్తరువు చేసిరి.

అస్సాము

అస్సాంకార్మిక సంఘము

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 1:— అస్సామనందలి కార్మిక సంఘమువారు పనిచేయువిధానముల నేర్పరచు అస్సాం కార్మిక కాసనములు దొరతనమువారి యాలోచనలోనున్నవి. ఈ సంఘమునందు అధ్యక్షుడుగాక 15 కలిగియుండురు. కార్య నిర్వాహక సంఘమునందధ్యక్షుడును ఉపాధ్యక్షుడును కార్య దర్శియుగాక నెరుగురుండురు. ఈ సంఘము ఇండియా దొర తనమువారికితోబడి పనిచేయును.

బర్మా

మోసము జేసినందులకు దావా.

రంగూన్ ఏప్రిల్ 1:— అల్లంబేలు స్వామి ఉరఫ్ గ్రీనుస్మిత్తుగారు మోసమునకై స్మిత్తు కెప్టాన్ సృష్టుమీద యభియోగముచెచ్చిరి. వీరిని పిసార్లులో వారంటుమీదబట్టు కొని దీనుకొనివచ్చిరి. జామీను యిచ్చుతమిండినందున జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు మంగళవారమునాటివరకు విమోచించిచ్చిరి. అనాడు కేసు విచారణజరుగును.

సిమ్లా

అధికారులకు వచ్చిన తంతివార్తలు.

హిందూదేశపు మంత్రిగారు పంపుట.

సిమ్లా ఏప్రిల్ 1:— హిందూ దేశపు మంత్రిగారి వద్ద నుండి యాక్రిందయుద్ధవార్తలు వచ్చినవి:— జర్మనీ సైన్యమునకు టూబ్స్ చేసి ఇటలీవారి రెండు స్త్రీయలను ముంచినవి. ఇందువలన చాల జననష్టము కలిగినది. ఫాలాభా అను స్త్రీయరు అదివారము మధ్యాహ్నము మురివడినది. దీనిమీదికథానుల లాన, ప్రయాణికులలోను బ్రిటిష్ ప్రేమికులన నేమి, మునిగిపోవుటలన నేమి, నూరుమందినవ మెపోయిరి. నీటబడి చనిపోవుచున్న వారిని జర్మనులకు ముట్టు ప్రతులై యుండునని తేలు. జర్మనులెంతో నిర్దయతో నుండిరి. జనులు నీటిలోనుండిగి కొట్టుకొనుచుండ సబు మెరై నునుచుట్టు తిప్పి జర్మనులను పహసించిరి. మునిగిచనిపోయినవారిలో చాలమంది స్త్రీలున్నారని.

‘గూలా’ యను సరకులపై మరు శనివారము ముంచబడి నది. కల్కానులలో 23 గురును, ప్రయాణికులు ముగ్గురును కను పడుట లేదు.

పోలండులో తీవ్రయుద్ధము.

పోలండు తూర్పు భాగమున తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. దీని పర్యవసాన మేమియు తెలియలేదు నీ మొననదికి ఉత్తర భాగముననున్న రోజును అను గ్రామమును తాముపట్టుకొనినట్లు జర్మనులు చెప్పుకొనుచున్నారు అసావినుకొటలయొద్ద జర్మనీవారు ఫిరంగులను వేయుట మాని వేరీరని రుస్యవారు చెప్పుచున్నారు.

నాచిఅను ప్రదేశములో చాల దారుణముగ పోరాటము జరుగుచున్నది.

కార్పెతియాలో యుద్ధము జరుగుచు నేయున్నది. కాని ఇరుపక్షములలో నెవరును ముందుకు పోవుటలేదు.

తమ ఇష్టానుకూల తీవ్రమైన పోరాటము జరిగినట్లును, మార్చి 27 తేదీని జర్మనీవారు పోగొట్టుకొనిన కందకములను, తిరిగి పట్టుకొనుటకు యత్నించినట్లును, పరాసువారు తెలియజేయుచున్నారు. పరాసువారు తమ సానులను నిలువ చిత్తుకొని ఇతరస్థలములమీదికిపోయిరి.

రణరంగమునందు దెబ్బలుతినిన సైనికులకు ఉపచారములను చేయు ఇండియాన్ ఆర్మీ లెన్సు సంఘము ప్రశంస నీయుముగ పనిచేయుచున్నదని, హిందూదేశపు సేనలను నడిపించుచున్న వారు సర్ జాను ఫ్రెంచిగారికి తెలిపిరి ఫ్రెంచిగారి సంగతిని హిందూదేశపు మంత్రిగారికి వ్రాసిరి.

భారతీయ సైనికులను బ్రిటనులోని నైద్యశాల క్రూశ్రభ్యుగారు దర్శించిరి దీనిలో 2100 మంది రోగులున్నారని. సైనికులందరు చాల నుత్సాహముగ నున్నారు. తిరిగి రణరంగమునకు వెళ్లుటకై వీరు కుతూహలపడుచున్నారు.

నూనాపెలువద్ద భారతీయ సైనికులకు విజయము కలిగినందువలన, దెబ్బలు తగిలిన భారతీయ సైనికుల కుత్సాహకరముగ నున్నది. నైద్యశాలవారు చేయుచున్న పనికి క్రూగారు మెచ్చుకొనుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికాలోని స్టాట్స్ బర్డెన్ జర్మనులకు విజయము యునియను సైనికులు పట్టుకొని గొప్ప విజయమును గాంచిరి ఈజిప్టును ఉకామనుకు ఈజిప్టు భాగమున, 50 మైళ్లదూరము లోనున్నది. చాల వస్త్రములను మందుసాగుగ్రీయు, గుర్రములు, కంచరగాడిదెలు, గొర్రెలును దొరకినవి.

మార్చి 29 వ తేదీని రుస్యవారి కాకాదేశము బాస్సు రుక్తు ముందుచే పుననున్న కోటలను సమీపించినది కాని, ముందు క్రమియుండుటచే ముందుకు వెళ్లేకపోయినది. దార్జిలింగ్ నుబట్టిడికిని దీనికి సంబంధమున్నదని పీటరు గ్రాహనుండి తెలియచున్నది. దార్జిలింగ్ ను వశముచేసికొనుటకు చాల శక్తిని వినియోగించవలెను. ఈ సంగతి రుస్యవారు గ్రహించిరి. ఏకాగ్రముచేతనైన కోటలు లాంగుటకు చాల కాలము పట్టవచ్చును బాస్సురకు కోటలను పట్టుకొనుటకునాడ, చాల ప్రయాసము పడవలెను. బాస్సురకు కోటలలో 14 అంగుళముల ఫిరంగులున్నవి. ఇవి నూతనముగ తయారుచేసినవి కావు. సాతవి.

జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడలు, లిజుపట్టణముమీద మార్చి 28 వ తేదీని, ఫిరంగులను వేసినది. కాని ప్రయోజనము లేకపోయినది.

పోలండు ఉత్తరభాగమున అక్కడక్కడనున్న అడవులను, ఉన్నతస్థలములను స్వాధీనముచేసికొనుటకు యుద్ధము జరుగుచున్నది. కాని ‘వారు’కు చుట్టునున్న జర్మనులు తరిమి వేయబడిరి.

ఇప్పుడు కార్పెతియాలో జరుగుచున్న యుద్ధములన, హంగరీదేశపుగతి నిర్ణయమగును. ఆస్ట్రియావారు ప్రాణములకు తెగించి, తీవ్రముగ నెదిరించుచున్నను, ఇక్కడ స్థితిగతులు రుస్యవారి కనుకూలముగ నున్నవి. బాస్సుఫీట్లకై పునకు మధ్య భాగమున దుగ్గయులుగ నిర్మించుకొనిన కొన్ని ప్రదేశములనుండి ఆస్ట్రియా సైనికులను రుస్యవారు తరిమి, పట్టుకొనిరి. ఇది యిట్లుండ, కుడిభాగపు చిట్టచివరనున్న ఆస్ట్రియా సైనికులుబుకొనినానుండి రుస్యరాజ్యము మీదకు దండెత్తిరి.

ప్రాన్సు బెల్జియము రణరంగములో ఫిరంగుల యుద్ధమును, అక్కడక్కడ తీవ్రముగ పోరాటమును జరుగుచున్నది. 1915 వ సంవత్సరాంతమునకుముందే జర్మనీలోకలవు కచ్చునని పరాను అధికారులు యుద్ధపుష్టితి గతులను వివర్ణించి చెప్పుచున్నారు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

Cargo of the "Bluejacket" saved by the Pluck of the Captain.

LONDON, April 1. CARDIFF.—The Steamer "Bluejacket" with a cargo of grain from the river Plate was torpedoed on the 18th March. The Crew displayed great heroism. They took to boats but though the vessel was listing heavily after being struck by the torpedo the Captain boarded her again alone and inspected the damage. He decided to attempt to navigate her but half of the crew refused to return while the others brought the ship in spite of heavy sea into Southampton, and thereby saved a cargo of three thousand five hundred tons of grain.

Another Steamer Torpedoed.

LONDON, March 31. GLASGOW.—The steamer "Crown of Castile" has been torpedoed off the Scilly Isles. A French steamer picked up the crew.

A Dockers Battalion.

Government Method of Meeting Dock Congestion.

LONDON, April 31. The Government, in order to facilitate working in the docks, is enlisting dockers under military law with army pay additional to ordinary pay and a guaranteed minimum of thirty-five shillings weekly. Overtime will be paid for extra. For example the first dock battalion of Liverpool regiment will have sergeants and corporals, etc. The men will wear khaki overalls and join of their free will. Lord Derby is in command of the battalion. At present the scheme is confined to Liverpool.

British Revenue 1914-15.

A Substantial Increase.

LONDON April 1. The Revenue for the financial year is £226,634,080 sterling, showing a net increase of £28,451,183 sterling. The principal increases are in Customs £3,212,000, excise £2,722,000, death duties £1,023,000 and income-tax £22,150,000. The only material decrease is in stamps, which is due to the restriction of Stock Exchange transactions.

FRANCE.

A Paris Report.

Artillery Actions in Champagne.

LONDON, April 1. PARIS.—Last night's communique said that artillery actions took place in Champagne.

Incessant Actions in Champagne.

There is incessant activity in Argonne, especially between Four-a-Paris and Bagatelle. The fighting is so close that an enemy trench mortar was hit by a shell projected at our lines. We captured one hundred and fifty metres of trenches on Tuesday night, capturing prisoners and two trench-mortars.

Enemy Dislodged in a Recaptured Position.

Several enemy battalions at dawn on Tuesday recaptured a portion of Bois-le-Pretre, but were dislodged shortly afterwards.

Activity of French Airmen.

French airmen on Tuesday night dropped twenty-four bombs on stations and bivouacs in Woevre and Champagne and at Soissons.

In Belgium they bombarded the station of Bruges and an aviation camp at day time on Wednesday.

TURKEY.

The Bombarded Turkish Forts.

LONDON, April 1. The Russian Black Sea fleet bombarded Zungulduk Kozla and Kilimli and Ergli.

The bombardment of Zungulduk and other forts was carried out by ships and seaplanes. The fog in the last three days prevented the bombardment of the Bosphorus forts.

Disaffection in Turkish Army.
Officers in Revolt.

LONDON, April 1. TENEDES.—Scarcity of food is causing disaffection in the Turkish army. A party of revolt against the young Turks has been formed among the Officers.

UNITED STATES.

Lord Haldane about the War.

LONDON, April 1. Lord Haldane interviewed in Chicago by the "Daily News" representative said:—"Though this is a struggle for existence we will not violate the dictates of Humanity in any eventuality. The real pacific Germany will take the helm as the result of the war. Secret diplomacy will disappear and everywhere will be a great diplomatic advance. I believe the world will be so organised that no nation will be permitted to go to War.

TELEGRAMS.

Loans to Belligerents.

LONDON, April 1. WASHINGTON.—Mr. Bryan, in a statement, said that the Government did not feel justified in objecting to loans arranged by belligerents with the United States Banks.

Sinking of the "William Frye."
Extent of American Claim.

LONDON, April 1. It has been ascertained that the cargo of the American Ship, "William Frye" was not American owned when the "Eitel Friedrich" sank her. Therefore America will only ask Germany to pay compensation for the hull. It is expected that Germany will readily consent and express regret.

AUSTRALIA.

Another Australian Contingent Offered.

LONDON, April 1. MELBOURNE.—The Commonwealth Premier has offered yet another contingent for the front.

GERMANY.

Lack of Officers for German Army.

CALCUTTA, April 1. A "Statesman's" London cablegram states:—"The statement of the review by the French general staff states that the German active regiment to-day has an average of only ten and new formation an average of six or seven. If the new corps were created and the war lasts ten months professional leading in each regiment will almost disappear. On the other hand in all French regiments the minimum of 18 professional officers each is constantly maintained.

Bad German Artillery.

Decisive proofs are available that German artillery has stood the campaign badly. Markings on shells show that the rifling is much worn. Moreover the formation of new corps has compelled the reduction of two guns per battery. Many old pattern guns are now appearing and consumption of munitions is greatly restricted. Orders have been found prescribing rigorous economy in expenditure of ammunition. The quality of projectiles is becoming inferior, a large proportion of shells failing to explode and other signs being evident of hasty manufacture and bad material. Some of the latest reinforcements are armed with obsolete rifles. The material wastage is accompanied by a decline in morale which is discernable in the papers found on the killed and in prisoners interrogated. The enemy had at first a feeling of absolute final superiority.

The energy of despair.

This was followed after the Marne battle by complete stupor. Soldiers' notebooks mention with undisguised terror their fearful losses and the overpowering effects of French artillery. Then the prolonged Flanders battle with losses of perhaps 2,000,000 produced a terrifying impression. The German troops were consoled for a time by the pretended capture of Warsaw. The Berlin Government has made sustained effort from the beginning of the war to create in the army an artificial state of mind based entirely on lies. Commanding Officers constantly deceived their men. Postcards have been found headed "Souvenir of capture of Warsaw". Official communiques had been often untrue. Incredulity is now becoming general. Intelligent prisoners admit that victory is doubtful. The enemy is now fighting with the energy of despair to secure an honourable peace.

Serious German Defeat on the Yser.
A Persistent Rumour.

LONDON, April 1. The Amsterdam newspaper "Vlaamsche Stem" says it is persistently rumoured that the Allies broke through the German line on the Yser and that the Germans suffered heavy losses. It is further stated that the German right wing has been cut off.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 1. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 30th March 1915:—

Two vessels Sunk.

Two British vessels were torpedoed by German submarines with heavy loss of life. On Sunday afternoon the Elder Dempster liner "Falaba" was sunk south of Saint Georges Channel and nearly 100 persons, passengers and crew are believed either to have been killed by the torpedo or drowned. After the vessel sank the German crew are reported by several witnesses to have been peculiarly heartless. Not only an attempt was made to save life but the submarine circled round the drowning people while the crew jeered at them in their death struggle. Among the drowned were several women. The Cargo vessel "Aquila" was sunk by a submarine on Saturday, 23 of the crew and 3 passengers are missing.

TELEGRAMS.

Severe Fighting in Poland.

Severe fighting continues in North Poland without any definite result. The Germans claim to have captured the town of Turogga, north of the river Neimen and the Russians report that the enemy batteries at Osowiec have almost entirely ceased fire. An extremely desperate battle is being fought at Wach. Fighting in the Carpathians continues but no important advance was made by either side.

In the West.

The French report heavy fighting at Les Eparges when the enemy attempted to retake the trenches lost on 27th March. They succeeded so far to recover some trenches but the French generally maintained gains and made progress elsewhere.

Indian Field Ambulance Commended.

Sir John French communicates to the Secretary of State for India that the General commanding Indian Army Corps commends the work of the Indian Field Ambulance.

A surprise visit.

Lord Crewe paid a surprise visit to the Indian Hospitals at Brighton with 2,100 patients. He was greatly struck with the cheerful demeanour and keen earnestness of the men to get back to the front.

The Indian success at Neuve Chapelle evidently had great effect on the spirits of the wounded. Lord Crewe was impressed by the good work of the Indian Medical Service.

Another war Telegram

SIMLA, April 1. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 31st March:—

Success of the Union forces.

The Union Forces of South Africa have achieved success in capturing the German camp at Platteen, 50 miles northeast of Uman in the southeast corner of German South West Africa. Great quantities of supplies, clothing, ammunition and a number of horses, mules and sheep were captured.

The activity of the Russian fleet.

A Russian communique says on 19th March the Russian Fleet again approached the outer fortifications of the Bosphorus but were unable to continue the bombardment owing to a fog. A dem-official statement in Petrograd says that these operations were intimately connected with the allies operations in the Dardanelles. The Russians recognised that the operations against the Dardanelles fortifications required great exertions and in any case would be lengthy and that those against the Bosphorus also demanded much time and trouble. There are 14 inch guns on the Bosphorus fortifications though not of the latest type.

Libau Bombarded.

German warships bombarded the Russian town of Libau on the 23rd March but without effect.

Fighting in Poland.

In North Poland fighting continues for the possession of isolated woods and the heights but the German were driven out of the region round Wach. In the battle in the Carpathians which is now regarded as likely to decide the fate of Hungary the Russians regard their actions as developing with perfect success despite the enemy's stubborn resistance and a series of desperate counter-attacks. The Russians again carried some fortified positions in the central portion towards Birsfield. On the other hand the Austrians on the extreme right have made a diversion by raiding Russian territory from Bukovina.

Fierce local Fights in the West.

In the west bombardment and fierce local fights are reported. A French official review on war says that the hour of famine will sound for Germany before the end of 1915.

The Roll of Honour.

SIMLA, April 1. The 90th list of casualties in France and Belgium contain the following:—

Killed:—1 8th Gurkha (attached to 2 8th Gurkhas) Sardar Vir Bahadur Rana

DIED OF DECEASE:—125 Napier R.H.S. Capt. E. H. Evans.

WOUNDED:—2 2nd Gurkhas—Jeminder Jit Singh Bhat. 10 men of 34th Sikhs Pioneers, 9 of 1 8th Gurkhas, and 21 of 2 8th Gurkhas are returned as wounded.

The Assam Labour Board.

Rules for its Working.

ALLAHABAD, April 1. Rules under the Assam Labour Laws for the working of the Labour Board are being considered by the Government of India. The Board will consist of the Chairman and fifteen members, the Executive Committee being composed of a Chairman, a Vice Chairman and five members with a Secretary. The Board will be under the administrative control of the Government of India.

BOMBAY.

The Border Regiment arrived.

The 2 4th battalion of the Border Regiment, which arrived from Home and reached Poona on the 2nd inst.

TELEGRAMS.

BURMA.

European Charged with Cheating.

RANGOON, April 1. Captain Smuts, alias Captain Smith, who is charged with cheating at the instance of Mrs. Grace Smith, proprietress of Anandale, has been brought to Rangoon on an extradition warrant issued for his arrest at Penang. The District Magistrate has remanded the accused, who was unable to give bail, till Tuesday, when the case will be taken up.

PUNJAB.

Lahore Special Tribunal.

LAHORE, April 1. It is stated that Major Irvine, Sessions Judge, Lahore, and Rai Bahadur Pandit Sivaram, Advocate, Punjab Chief Court, will be appointed Special Commissioners under the new Act for the trial of the conspiracy case among returned emigrants and other offences at Lahore. The name of the third Commissioner is not yet known.

LATER.

It is stated that Mr Ellis will be the third Commissioner under the new act for the trial of Lahore conspiracy cases.

Reward to Villagers.

For Gallantry at an Attack by Dacoits.

LAHORE, April 1. Sanction has been received from the Government of India to the remission of land revenue in four Pattis of village Chabba in the Amritsar district, in recognition of the gallantry displayed by the villagers in resisting an attack of dacoits. The dacoity took place on the night of 2nd Feb. A band of men, most, if not all, of them being returned Sikh emigrants, armed with revolver and bombs, attacked a house in the Chabba village. The villagers of the neighbouring Pattis turned out with the greatest promptitude and courage and drove off the dacoits, one of whom they succeeded in capturing, while another was killed, and a third severely beaten but rescued by his companions. Seven villagers were more or less severely injured in the affray. In addition to the remission of land revenue, cash rewards have been granted to villagers who did specially good work.

Special Commissioners for Multan Cases.

LAHORE, April 1. There will be special Commissioners for the trial of cases and dacoities and other offences in the Multan division and it is stated that Mr. Wilberforce, I.C.S., Mr. Waring, I.C.S., and Khan Bahadur Abdul Gafoor, the Khan of Zeida, will be the special Commissioners.

The "Punjabee" made into a Daily.

LAHORE, April 1. With the conversion of the "Punjabee" from yesterday into a daily there are now 4 English dailies in Lahore, besides bi-weeklies and tri-weeklies. Vernacular journalism is no less progressive.

Creating ill-will between Communities.

An Appeal to Patiala Chief Court.

LAHORE, April 1. In the Patiala case pending before Maulavi Fazl Matin Nazim of Baranala against Ram Shad and Bishamber Das on the charge of having created ill-will between communities by publishing a book "Khalsa Panth Ki Haqiqat," the Chief Court of Patiala has accepted the appeal of the accused and ordered the examination of five more defence witnesses.

UNITED PROVINCES.

Saltpetre Industry in U. P.

Measures for its Development.

ALLAHABAD, April 1. The Government of India have now before them a report on the Saltpetre Industry in the United Provinces submitted by Mr. Connolly, Commissioner of Northern India Salt Revenue. It is understood that a definite saltpetre area will be marked out and favourable terms offered for the development of the industry.

SIND.

HIGH PRICES OF FOOD GRAINS IN SIND.

The Commissioner on the Situation.

KARACHI, April 1. Speaking in a Durbar, the Commissioner in Sind referred to the high prices of food grains in Sind and said: "I fear that much distress has occurred, especially among the poor, by the extraordinary rise in the prices of food-stuffs. Probably as a direct result of the orders of the Government of India in connection with the export of wheat, prices have eased appreciably, and I have every hope that, with the new abundant harvest, the worst of this very unnecessary pinch has passed, for I believe that much of the rise in prices was artificially forced and was not a result of the natural laws of trade. To the plain man it seems that prices should depend on the law of supply and demand. There were and are, in the country abundant supplies of food grains and it is to the capitalist, a retail dealer operating in complete disregard of the necessities of the poor rather than to the cultivators of the soil we owe the high prices. Had the advantage of the cultivators of the soil we are more complacent on high prices. Had the advantage of the middleman who has wanted to increase his gains."

TELEGRAMS.

Telegraph Notice.

MADRAS, April 2.

To enable censors en route to recognise that a remittance telegram containing private code word or group emanates from or is addressed to a Bank of the approved list the name of the Bank must be transmitted in clear either the address or in the signature.

Weather Report.

SIMLA, April 2.

Rainfall is reported from north of the Punjab and surrounding hills and from east of Bengal and of Assam. The chief falls being Parachinar and Dera Ismail Khan in Khushab, Cherat and Murree, and Naraingunge 2. Forecast:—A general decrease in rainfall.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

The King's Notable letter.

His Majesty ready to give up Alcoholic drinks.

For the Sake of his Country.

LONDON, April 1.

In a letter to Mr. Lloyd-George King George says that he feels that nothing but most vigorous measures will successfully cope with the grave situation existing in armament factories and this is undoubtedly largely due to drink which has caused delay in the conveyance of the necessary reinforcements and supplies to aid our gallant troops at the front. The continuance of the evil must result in the prolongation of the horrors and burdens of this terrible war. The King, if it be deemed advisable, is prepared to set an example by giving up all alcoholic liquor himself and forbidding its consumption in the Royal Household so that there shall be no difference between the rich and the poor. It is understood that the King's example in this matter will be immediately followed by a large number of high officers of state including members of the Cabinet and Judges.

Five Vessels Sunk in a week.

Total Sailings during the Week 1559.

LONDON, April 1.

The Admiralty's weekly report says that there have been 1559 arrivals and sailings at British ports which is a record since the Submarine blockade started. During the week five vessels were sunk not including the Dutch steamer "Medea" sunk by gunfire from a German submarine.

The Foreign Minister takes a short Holiday.

The Premier to Act for him.

LONDON, April 2.

It is announced that Mr. Asquith has taken over the Secretaryship for Foreign affairs while Sir Edward Grey has taken three weeks holiday. The latter is not ill but is probably taking a holiday as a precautionary measure. Hitherto Sir Edward Grey has not been able to have even short rests enjoyed by other Members of the Cabinet.

Bombs Thrown on Submarine bases.

LONDON, April 1.

The Press Bureau announces that this morning Flight Lieutenant Andrea successfully attacked German submarines which are being constructed at Hoboken dropping four bombs, and Flight Lieutenant J. P. Wilson reconnoitred at Zeebrugge. He observed two submarines alongside the mole and attacked them dropping four bombs, it is believed successfully. The Officers started by moonlight and returned safely.

New Military Promotions.

LONDON, April 2.

The "London Gazette" announces that the following have been appointed Major Generals. Colonel (Temporary Major General) G. F. Ellison, Colonel (Temporary Brigadier General) H. G. Smith, Director of Artillery, Colonel (Temporary Brigadier General) S. S. Long.

A Paris official Announcement.

LONDON, April 1.

A Paris communique says:—We continue successfully to wage mine warfare in the regions of Peronne Champagne and Argonne. We captured three Officers and 140 men in Bois Le Pretre and repulsed all counter-attacks and also a German attack on Parroy by a Landwehr battalion which suffered severely. The Belgian aviators dropped bombs on the aviation camp at Handzaeme and the Railway junction at Lortemarek.

Numbers of submarines changed.

LONDON, April 1.

Survivors of the "Falaba" affirm that U 28 was really one of the latest submarines as the lettering U 36 could be seen through the paint. This also confirms the belief that the Germans have been changing numbers of the submarines.

Casualties.

LONDON, April 1.

KILLED:—Second Lieut R. Gelderd, Somervell Grenadiers.

కలకత్తాలోని ముగ్గురు గండ్లగోళము.

ఒక పోలీసుభటునకు దెబ్బతగులుట.

కలకత్తాలోని చిట్టాబద్దగర్ దాక్షిణదాశీవద్ద ఒక మసీదున్నది. సోమవారమునాటిరాత్రి ఈమసీదుసమీపములో కొంతగందగోళముజరిగినది. అసలీగందగోళము ఎట్లుపుట్టినది తెలిసినదికాదు. కాని ఈ ప్రాంతములందు కాపురమున్న కొందరు మహమ్మదీయులకు రైలుచేతికారు లీనుసీదును పడగొట్టించు దురని అనుమానము కలిగి కోపమువచ్చినదట. దొమ్మిజరుగునని భయమున వేయించుకొననియు, సహాయము పంపవలసినదనియు, సాయంకాలము తిరుగుంటలకు, రైలుచేతి పోలీసువారు ఉద్బంధగా పోలీసుస్టేషనుకు తెలియజేయగా, ఇరువదిమంది కానిస్టేబులు, కర్రలతోవచ్చిరి. పదిమంది రైలుచేతి పోలీసు భటులుకూడ పంపబడిరి. రైలుచేతిలోను, యంత్రశాలలోను పనిచేయు నాటగుండ్లలమంది కూలీలు, మసీదు చుట్టు పట్టునూగి, గందగోళము చేయునట్లుకనబడిరి. పోలీసువారు వచ్చినతోడనే కొంత ఉద్వేగము చల్లరినదికాని కూలీలు వెళ్లి పోవుటకు నిరాకరించిరి. తరువాత వీరు పోలీసువారిమీద రాళ్లు వేసి ఆలీ, ఆలీ అని కేకలువెట్టిరి. తరువాత యూరొపీయను సాధకులు పిస్తోల్తోవచ్చి మూకనువిడగొట్టిరి. పిమ్మట 8-80 నిమిషములకు కూలీలు ఎరదారి నారు వెళ్లిపోయిరి. ఇప్పటివరకేము కాంతముగనన్నది. పాపముక కాన్ స్టేబులుకు రాయకగిరి దెబ్బతగిలింది.

ఒక ముగ్గురవార్త:—మా గ్రామమున యాజ్ఞవల్క్య కుల సంభవుడును, అమృత నాగ్వంశజుడును, "లక్ష్మీనారాయణ" యని వ్యాకరణోక్తనామంబు నభ్యుదయ నొక బ్రాహ్మణ గృహస్థుని మరణమున కంతయు చింతిల్లుచున్నారము. ఈ మహానుభావుడొక సామాన్యపురుషుం డయ్యు, నిత్య సత్య ప్రభుడును, శిష్టపాలకుడును, నభ్యుదయం డెను. ఈతన యెబరి సంవత్సరముల జీవితములోను, ఎవ్వరితోడను, పరుష వాక్య మొక్కటియైనను పలుకక యెవ్వరి మనస్సును నొప్పించక "అమృత వాక్కు"ను సంకల్పమును సార్థకపరచెను. ఈయనయశి స్త్రీ గ్రామమునే గాక నీ ప్రాంతముల సంతయు నీటివైన నూనె బొట్టువలె వ్యాపించియున్నది. ఇట్టి సుపుత్రుని మరణమునకు భారతిమాతయే యు మెటులనుండునోగదా— అని పురవాసి కృష్ణజిల్లా వెడగొండనండి బ్రాయుచున్నాడు.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.) Masulipatam.

కృష్ణాడి స్త్రీకు కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

మూలధనము 1,00,000
భాగము 1-4 రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు
ప్రస్తుతము వసూలు చేయవలసిన మూలధనము 50,000
వడ్డీకి దాచిఉంచుకొను వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు ఉంచుకొనె యెడల నూటికి 5000 రు 5 చొ॥
6 మొదలు 12 మాసముల వరకు 5, 5 1/2 చొ॥
1 సంవత్సరము అంతకువైన ఉంచుకొనె యెడల రు 6 చొ॥
వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును.
మద్రాసు గవర్న మెంటువారి నెం 1267 రు
ప్రకారము గవర్న మెంటు ఉద్యోగగులుకుండు భాగములు పుచ్చుకొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచిఉంచుకొనవచ్చును.
జంధ్యాల గౌరీనాథశాస్త్రి, ప్రెసిడెంటు
చిన్నం గజనున్నాడు, అసంకల్పకటారి.

బహుమతి. బహుమతి.

ఏబది (50) రూపాయలు.
కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా పనుమట్టుగ్రామ కాపురము, కమ్మకులజాడ, యెల్లని చానుగల 17 సం॥ వయసుగల్గినట్టియు, ముఖముమీదను మెదనొదను చిన్నబిడ్డనగును గనపించినపుడు వైనిమచ్చలుగల యట్టియు, కోదారి వెంకట పుయ్యగారి కుమారుడును నాకు అల్లుడునైన లోకనాథము అను చిన్నవాడు, ఇంటికడ్డ యెడలికి చెప్పకయే యెచుటో నిష్కారముగా పోషింపెను. ఏభైవ్యాకృత్యైశును వానిజాడ తెలిసికొని తమవద్ద నిలిపి యానంగతి యీ ప్రతికాధిపతిగారి ద్వారాగాని మఱియెవరిద్వారాగాని యంతరముద్వారాగాని నాకు తెలియజేసెయెడల నాభిరువున్నియు నేనే భరించి 50 రూపాయలు బహుమానమిచ్చెదనని యిందుమూలముగా తెలియజేయడమయ్యింది.

కాజు. సోమయ్య.
పనుమట్టుపొన్న గుడివాడ తాలూకా.

పార్లమెంటు సభ.

ఇండియానుగురించిన ప్రశ్న

సింగపూరు రచ్చ

ప్రశ్న. సింగపూరునందలి 5-వలెట్ ఇక్ ఫెక్ ట్రీ డివిజనులో నిటీవల సంభవించిన ముమ్మరము కలహమునకు గల కారణము, దాని ఫలితము, ఈవిషయములనుగురించిన వివరములను ఇండియా స్టేటు ప్రెజిడెంటుగారు సభకులకు తెలియజేయుగలరా?

సివిలియన్లను, స్థానిక స్వచ్ఛంద వైనికులను ఈ రచ్చలో నెట్టు కలిసికొని, వారాప్రతికలలో నెజుకడిన అధికారుల రిపోర్టులను నెట్టుకుని సులభపాద్యముకాదు. ఇటీవల మరల సంభవించినట్లునందుటకు ఏమేమిప్రయత్నములు చేయబడినవో యెఱుగుటకు ప్రభువులు తుతూహలము గలిగి యున్నారు, అని ల్యాండ్ స్టాక్ ప్రభువుగారు ఇండియా స్టేటు ప్రెజిడెంటుగారి నడిగిరి.

ఉ. ఆచట ఏమి జరిగినదో ఆవివరములను సంపూర్ణముగా తెలియజేయ జాలవలయునని చింతించుచున్నాను. ఇప్పటి సంగ్రామసందర్భమున ప్రపంచమునందు దిద్ది ప్రాంతములలోను భారతీయవైనికులు అందునను ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులు తమ కాబట్టిన, విద్యుత్కాచరణాసక్తిని ఆకుగరించి ప్రశంస నీయమగుతినను ప్రపంచమునందు, సింగపూరునందలి యావిచారకరమగు యిందగమున మహమ్మదీయవైనికులు చేరియుండు నటుల పొసగినందున, నీ కలహమును గురించిన కారణముల నెఱుగవలయునను కోరిక యిట్టిదని నేను గ్రహింపగలిగితిని. 5-వ ఇక్ ఫెక్ ట్రీ డివిజనులో చేరిన వైనికులలో పరస్పరము కొంతకంట అనూయము వైరమును ఏర్పడియుండెనని. ఇందులకు కారణములు ఆ సేనలోపల కలిగినవియే. సివిలియన్లకు గాయములు తగులుటకు కారణము లవియివియని ఖచ్చితముగా నే నెప్పుడు చెప్పలేను. కాని ఆవిషయము సంపూర్ణముగాను, బాగ్రతగను విచారించబడును. ఫిబ్రవరి 15-వ తేదీన వైనికులలో కొందరు సేనాధికారి గారందల నాయనమీద పడిరి; చాల గండగోళము కలిగించిరి. ఆ సందర్భమున కలహము వెరిగెను. అందులో సివిలియన్లకును, వైనికులకును చాలానష్టము గలిగెను. సామాన్యముగా నొక యుద్ధము జరిగినదనియే చెప్పవచ్చును. ముందు వెనక ఆలోచన లేకయే తుపాక్షులు ప్రేల్పబడినవి. ఈ సందర్భములో నే సివిలియన్లు మడిసెరిని నాయభిప్రాయము. కమెండ్రింగు ఆఫీసరుగారియింటియొద్ద తిప్పి తునందుమండిన. చాలాంటియువ సంఘముల యొక్క సహాయముతో నాయాఫీసరుగారు కలహముచేసిన వారిని తిరుమగొట్టి, కలహమునడచుటకు పూనుకొనిరి. ఆ కలహమును సంపూర్ణముగా నణచుటకు చెందుముడుగోళాలుపట్టెను. కలహమునకు కాలాత్రివికవారు. దశదిశలకు సారిపోయిరి. వారిని చుట్టిముట్టడించుటకు చాలకాలమాయెను. ఇట్లుకొనిన వారి పుట్టి క నీ కు లు లేరు. ఫిబ్రవరి 21-వ తేదీన ల పుట్టి కి. టె రి ట్ ర య లు రెజిమెంటుతో చేరిన పటాలములు అట్లు ఇండియానుండి సింగపూరు చేరినవి. కలహమునకు పూనుకొనిన వారిలో 50 గురిలో కొందరు చంపబడిరి; కొందరికి గాయములు తగిలినవి. చెదరపోయిన వారిలో ననేకులు సింగపూరు హార్బరునందలి ద్వీపములలో నొక్క దానియందు ప్రత్యేకించి యుంచబడిరి. మిగిలిన గొండులలో నొక కంపెనీ అట్లు దా ప్రాంతమునందుండెను. ఆ కంపెనీలోనివారు కొందరు వైని పేర్కొన్న కలహమునకు పూనుకొనిన వారితో చేరిరి. కలహము జరిగినపు దా ప్రాంతమున వెళ్లుమండిన సిక్కు వైనికుల పటాలముకట్టి, ఆ కలహము లణచుటలో అధికారులకు తోడ్పడెను. మరియు, 5-వ రెజిమెంటులో చేరిన వారిలో ఆ నేకులు కలహములో పాల్గొనక, దాని నణచి సొమ్మ సిక్కిని సంఘటిల్ల చేయుటకై యధికారులకు తోడ్పడిరి. అట్లుదే విచారణ జరిగినదగల విషయములలో కొద్ది మాన్వల్ విచారణ జరిగెను. ఇండియానుండి యొక జనరలును, మిగిలినవారు గల కమిటీయొకటి సంపూర్ణ విచారణ జరిగించును. ఈ రచ్చ కేవలము స్థానికమై, ఆ సేనలో నేవీయో లోపముల కారణములగు గలిగినదేగాని, కొందరు వదంతులను ప్రచురించిన మేరకు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగా పూనుకొనబడినకలహముగాదని ప్రభువు లెఱుగవలయుననుట నా ముఖ్యముగా కోరిక యని ఈ ప్రభువు గారు జవాబు నడిగిరి.

ముమ్మరముపాఠా బాంబుకేసు

ముమ్మరము నిర్దోషియని నడలిపెట్టబడుట.

న్యాయమూర్తిల అభిప్రాయములు.

ఈ బాంబుకేసులో ముద్దయగు నాగేంద్రనాథ సేనుకు (వెసిడెక్ సీకాలేజి (రాజధానిక కాల)లో చదువుచున్నది. ఈతనివాసము ఆక్స్ ఫర్డ్ మిషన్ హాల్లు. కడచిన నవంబరు నెల 25 వ తారీఖునాడు రాత్రి రమారమి ఏడున్నరగంటలకు హరిసక్త రోడ్డులో చేరిన ముమ్మరముపాఠాసందులో క్రిమినలు ఇక్ టులిజెన్సు డిపార్టుమెంటు డివీజీనుగారిం పెండెంటుగు వసంతకుమార ఛత్తర్జీగారు వసించు గృహముమీద రెండు బాంబులు వేయబడినవి. ఒక్కటి గ వా ట్టి గుండ లోపలికవెల్లి ప్రేతన; మిగిలినొక్కటి గోడకు తగిలి ప్రేతన. బాంబువెట్టులు తగిలి రామభజనసింగ అను పోలీసు ఉద్యోగస్థుడు చచ్చెను; మిగిలినదరు పోలీసు ఉద్యోగస్థులకు బలముగా గాయములైనవి. నాగేంద్రనాథ సేనునకు బలముగా గాయములు తగిలినవి; నా దాగాయములతో క్రిందపడియుండగా, పోలీసువారు వానిని పట్టుకొనిరి. ముగ్గురుగురు తల్లెలుకలిసి కుట్రచేసి, బాంబులను వదలవేసినందు, వారిలో నాగేంద్రనాథ డిక్టేయందుటయే కాక, బాంబులను వదలవేసినవాడు నాడే యనియు, ఫిర్యాదిపక్షమున విన్నవించబడుచు ముద్దయమీద యెత్తెమున ఎనిమిది నేరములు మో ప బ డి న వి. బాంబులను వేసిన నాడు వీ డే య ని నాలుగు నేరములు; బాంబులను వేసినవాడు వీ డే కాకున్నన, అట్టి దుడుకుతనమునకు తలవెట్టినవారిలో వీ డే క్కడని నాలుగు నేరములు. ఈ తీరున నెనిమిది నేరము లేర్పడినవి. ఇందుకని ప్రత్యేకముగా నెఱయింపబడిన “స్పెషలు ట్రిబ్యునల్” కోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తులకు ముఖ్య, హోంవుడ్ గారులు కలిసి విచారణ జరిగించిరి. సాక్షిబలమున, వస్త్రహాన సందర్భములను, వాదప్రతివాదములను చక్కగ పరిశీలించి, ముద్దయ సర్వవిధముల నిర్దోషియని తీర్మానించి యాతనినడలిపెట్టటకు తీరుపొనగెను నై న్యాయమూర్తులూ తీర్పు చెప్పిరి. ఇట్లు తీర్పు చెప్పటయం దా న్యాయమూర్తులు తమతమ అభిప్రాయములను వెల్లడిపరచిరి. వారిలో కొన్ని యాక్షింప నూచింపబడుచున్నవి.

ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు.

ఈ బాంబుపతనసందర్భముతప్ప ముద్దయ ఆరాజక సంబంధముగ ప్రయత్నములలో దేనియందుగాని సంబంధము గలిగియున్నాడనుటకు ఫిర్యాదిపక్షమువారి కేమియు తెలియదని ఫిర్యాదిపక్షమున వాదించు న్యాయవాదులలో నొక్కరిగుండు సత్యేంద్రసిక్త హా గారు వాక్రచ్చిరి. ఫిర్యాదిపక్షము వారు హోంసు గారిని సాక్షిగ రప్పించిరి. ఇట్లు చేయుటలో, ప్రభుత్వమువారి (అనగా, ఇచ్చట, ఫిర్యాది) పక్షమున పని చేయున్యాయవాది ముద్దయని క్షీంపజేయవలయునను నట్లేముగాక, నిక్కమువారయుటలో న్యాయమూర్తులకు తోడ్పడవలసినదే తమవిధియను సభిప్రాయమును గలిగిన రెంచనలెనను నీవి కనుగొనడగు ఫిర్యాదిపక్షము న్యాయవాదులు. ప్రపరిచిన వారైరి. మాకు తెలియవచ్చినంతకంటకు ముద్దయ రాజధాని కలాశాలా విద్యార్థి; ఆక్స్ ఫర్డ్ మిషన్ హాల్లులో వసించుచున్నాడు. కాబట్టి, వీడు సామాన్యముగా నీచనవాసమునకు కడుదూరముగా నే యున్నాడనుట విశేషము. వీడు ముమ్మరము పాఠాసందులో డివీజీ నూపరిం పెండెంటుగా రింటితెల ఆవాంబులు పడినవేళయందండుట వీనినిర్దోషత్వమును బలపరచదనవచ్చును. కాని, ఫిర్యాదిపక్షమువారు వీనిసోదరుడు సంబరసెలలో ఆ ప్రాంతమున వసించియుండెననుటయు, వాను తనసోదరుడుభోజనము చేయు హోటలుచెంతకు వెళ్లుమండినట్లు ముద్దయ చెప్పటయు, ఆభోజనకాలకు ముద్దయ ప్రాంతమున నుండుటయు, ముద్దయ ఆతరుణమున ఆ ప్రాంతముననుండుట అసహజము కాదనిదిశదరచుచున్నది. బాంబులుపడినపుడు తాము, ముద్దయ, ఎకరెకరచ్చు పెచ్చునుండినది, పిమ్మటపరుత్తిరనువిషయము, ఈసందర్భములను గురించి సోమేశ్వరుడు, మనోరంజనుడు, వీరు చెప్పిన సాక్ష్యములు విశ్వసనీయములుగావు. తమ మాటలను దృఢపరచుటకు వీరు తేనిపోని కొన్నిటిని కల్పించిరి. మేము ఆ ప్రశ్నలకుకు వెల్లి పరిశీలించితిమి. ముద్దయ వెంట నంటి తాము పరుత్తిరంటుల సామేశ్వరుడు చెప్పినసాక్ష్యముబట్టి మేకోహింగా అను నాతని సాక్ష్యము రూపించుచున్నది. గడలిదలో సోమేశ్వరుడు, దిగ్భుతుచెంది యుండెను; తానేమి చేయదలచి యుండవచ్చునో దానిని తానుచేసినట్లు చెప్పుచున్నాడనుట భావ్యము. వీడు ఆయిం

టిని వదలి వెళ్లియుండలేదని సత్యేంద్ర బనస్త్రి గారి సాక్ష్యము నూచించు చున్నది. ‘ముద్దయ పరుత్తిరను; మేము వాని వెంటబడితిమి’ అను నిత్యాది ఆంశములలో నిక్కములేదని మాకు నమ్మకమేర్పడెను. సారాఫత్ అను మిగిలినొక్క సాక్షిమాటలకూడ అవిశ్వసనీయములై యున్నవి. వానిమాటలు నిక్కములై యున్నవో, ముద్దయ దోషియని 400 డిలముగ నేర్పడియుండును. కాని, వాడు అబద్ధమాడెను. ఫిర్యాదిపక్షమున వాదించిన సర్ సత్యేంద్రసిక్త హా గారు తమ జవాబులో వాని సాక్ష్యవిషయమును ప్రస్తావనకావ చేయలేదు. ఆ సాక్ష్యముని దృఢముగా నేర్పడు విషయములు జరిగినటుల ఈసాక్షి బొంకియున్నాడు. ముద్దయ గాయములు తగిలి ఆచట పడియుండగా, వెంట నే యా విషయమును తనసోదరు సకు తెలియజేయు నటుల ప్రార్థించి యాసోదరుని సేరును, ఉండు హోటలు తెలియ చెప్పి యండుట ముద్దయ తనసోదరుని యొద్దకు వెళ్ళుమండెననుట నిరూపించుచున్నది. ముద్దయ ఆశ్చర్యంలో ఆసందర్భముగ రెండు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చెనని విషయముగూడ యిట్లు ముచే రూపింపబడలేదు. ముద్దయయొద్ద నొకరివాల్గునండెనని ఫిర్యాది పక్షమువారు నడిపికొని, తనవద్ద రివాల్వరెడియు నుండి యుండలేదని ముద్దయ స్పష్టముగా చెప్పెను. పిమ్మట యెవరైన వానిని నీచెంతిసంచి యుండవచ్చునా యను సలహా విషయమై వాడేమియు చెప్పలేదు. వాడెప్పుడంతటిదిగ్భుతుచెంది చాల దురవస్థలో నుండెను; తనబట్లు నేమిజరగుమండెనని వాడెఱుగ లేకుండెను. రివాల్వరును వాడుండుకొని యుండెనయెడల అది రక్షణములుకలిసి మిగిలినమియుండెన మూడు. నెత్తురుమరకటగాని; మట్టిగాని లేక, అది శుభ్రముగనుండి నటుల సభి ఇక్ స్పెక్టరు చెప్పెను. మిగిలిన, ముద్దయచేతలో రివాల్వరుండెయుండెనయెడల ఎవ్వరెవ్వరు చూచియుండుట సాధ్యమైయుండనో వారందరు తాము ముద్దయచేతియందు దానిని చూచినట్లు చెప్పలేదు. మేకోహింగా, మనోరంజనుడు, సోమేశ్వరుడు, వీరు రివాల్వరును చూడలేదు. రివాల్వరు నుంచుకొనియుండెననుట నిక్కముని నిరూపించబడెనయెడల, ముద్దయ దోషమునని నిర్ణయించుట కలవికాదు. ఈ విషయమును సత్యేంద్రసిక్త హా గారు యంగీకరించుచున్నారు. మిగిలినతనాక్షులు వారాంగ్, బాల్గా, సుధీర్, కారద్ మున్నగు సాక్షుల వాక్యములను విశ్వాసాన్వితములగుచున్నవి. ముద్దయ నిర్దోషిగ నుండవచ్చునని సంజాయిమాకకకాశము గలదనిగాదు. వా సరముగా నాతడు నిర్దోషియను నిందునమ్మకముతో నాతనినడలిపెట్టటకు తీర్పు కోసించుచున్నాము.

న్యాయమూర్తి: ముఖ్యగారు.

ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు ప్రతిపదించిన తీర్పునందలి అభిప్రాయముల విషయమి నేను వారితో సంపూర్ణముగా నేకీభవించుచున్నాను. ముద్దయ సంపూర్ణముగా నిర్దోషియని నాకు దృఢముగా నమ్మక మేర్పడినది. ఈ నిరపరాధిని ఆ ఘోర కార్యములో సంబంధముగలవానిగ చూపించుటకు చేయబడిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలములైనవి. ఆ ప్రయత్నములయందలి కలలన్నియు తెల్లమైనవి.

న్యాయమూర్తి హోంవుడ్ గారు

ఈకోర్టు (ఆనగా, వై) అభిప్రాయములతో నాయభిప్రాయములు సంపూర్ణముగా నేకీభవించుచున్నవి. ముద్దయ సర్వవిధముల నిర్దోషియని నా దృఢవిశ్వాసము. నిరపరాధముగా నీ నిరపరాధి సంపాదె యిక్కటులకు హామీవలసి యుండెను. విచారణారంభమున నీవిధియందు విషయమండినటుల కనబడుచుండెను. కాని విచారణజరిగినకొలది క్రిమిక్రమముగా నాసందర్భము మారినది. ఇదివివాద తావబడిన నేరము నతడుచేయలేదని నిరూపాటముగ నిరూపణచుటకు వీరే.

దేశోద్ధారకుడగు గోకేచరిత్ర

ఈ స్వార్థత్యాగి పవిత్ర చరిత్ర మించు విప్రలముగా వర్ణింపబడి యున్నది. భారతీయులకు - ముఖ్యముగా నాంధ్రులకు ఈ మహానియు వాద్యనియుడు, గ్రంథ మచ్చులోనున్నది. చదువదగినది. హెచ్. వి. కృష్ణఅందుకో. చిత్రాద్రిపేట, హోంసు. రామదత్తు.

శ్రీరంజనం!

కొద్ది చతురతే గలవు!

మంచినమయము!

బిర్రోపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటి భాగము నిర్వహించి.) ధర్మ 8 అణాలు మాత్రము. పోస్ట్ పేజీ నంబర్ 0-10-0

ఈ యుద్ధ చరిత్రను అందరికీ తెలియజేయుటకు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నించినారు. మా ప్రకటనలతోనే ఇది ముగిసినది. ప్రతిభింబ యుద్ధమున ముగిసినది. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామముని లోకమునకు యావత్తు యుద్ధముని విశ్రయించు అభిప్రాయముకాదు. నిజముగా "బిర్రోపాఖండమున" జర్మనీ మొదలగు పాకి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధ కాలములను అందరు చక్కగా నెఱుఁగుటకు జర్మనీ యుద్ధముని మొదటికొరకు జరిగినవిషయము లిందున్నవి. బిర్రోపాఖండము జరుగుటకు పరిమిత కారణము తెలుంగునప్పుడు ఈ మొదటి భాగమునందు దెలుపబడిన యావత్తు కథలతో జరిగిరికలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా వాంశుల నిర్మాణము. గతకాలమున బిర్రోపాఖండమున ముగిసినది. జర్మనీ యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయైకమత్యమునందలింత. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాటుపాటులు. జర్మనీ యేకాధిపత్యమును ఉచ్చదశకుఁజేయుట, అధికారవిజృంభణము, రాయవనదులు. గ్రేట్ బ్రిటన్ జర్మనీయు చేసిన పోరాపోటీలు. బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. బిర్రోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరాజు చంపబడిన వెనుక సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధ వివరములు గలవు.

బిర్రోపా చరిత్రము నింతవిపులముగా నిజకారణసహితముగా నెవరును నివరణప్రయత్నము చేయలేదు. నోక్స్-చెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారికి విషయముల సత్యసత్యములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలతో "అల్టిమటము"ను, 6 పూర్వోపసంహితలును, 120 పుటల విషయములున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

కంటా కంటానే తిరుమభాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో అర్థశతకం చుట్టించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు. మారునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం. 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిణా.

ఇది దేహమునందు బుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరయు గల చర్మరోగములను బోగుజేయును. కీళ్ళ పొట్టు, పాత వాయువు పొట్టు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగలుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతిని గలిగించును. వాడికింతు పులకు పుట్టినదిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన కఠినమైన నెలము, అశోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన లోడనే కఠినములో నెలవిధమైన మూర్చు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన లోడనే కఠినము కాగుచుండును. సీసా నెల రూ. 1-4-0.

మమ్మకుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధుపల్లె (త్రాగుటకు ముందు) నాగవల్లితైలము పై పూతకు ముందు. ఈ రెండుకలిపి నెలలోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గకటి, పననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

నం. 1-3 0-8-0 అణాలు మాత్రము.

శలనోష్ణల మాన్యును. వాయువు పొట్టు బాపును.

పార్శ్వపునోష్ణల బాందోలును. పొట్టు పొగొట్టును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి న్నాపించి

లోకలి నొప్పులు నయతము సోగలవు.

సువాసన గలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషాచిటి చూచి కొనిన మోసము గలగదు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే, హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిమైనమందు. ఇప్పుడు డిప్రుడు తయారగుచున్న కొత్తమందుగాదు. పదియేదేండ్లుగా దేశమునం వంటలను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము.

అమృతాంజనము డిప్రో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు సెట్టివిద్ది, చెన్నపట్టు.

మదన కామేశ్వరలేఖ్యము.

ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును, కలిగించును. (2) మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తుక, శుక్లవర్ణము, అతి మృతమును ఖండించును. (3) రక్తమును శుభ్రపరిచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యావనమును నిందించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0.

పాలగుగంధి లేఖ్యము:— సహమేహము, మేహములు, వాడలు. పుండు, పొట్టు రాలుట, యితర చర్మరోగములు, కీళ్ళ నొప్పులు, కనగోషము, మొడిలగుపాట్లను 4 డబ్బీతో నిర్మూలము చేయును. 20 తుల. డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0)

ఘనసాద చంపెని:— ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొదలగు అంతు (సెక్) రోగములను, మూత్రపుండును ప్రావమును తీక్షణముగా మాన్యును. 2 డబ్బీలు చాలును. డబ్బీ రు 1-4-0.

గుణకేరంబి తలసూనె:— ఇది మిగుల పరిమళము గలిగి పూలవాసనను గుర్పించుకొల్పుచుండును. సీసా రు 0-8-0

మాకాల్పాను ఉచితము. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. 6 గ్రా. వైబడి ఆర్డరు రు 1-3 0-2-0. కమిషన్ చెప్పదును.

పి. కె. ఎ అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పాంచూరు, గుంటూరు జిల్లా.

యుద్ధము-ఆంగ్లేయరాజ్యము

దామర్ల-కె. వే. నరసయ్యచే వ్రాయబడి డి. బాక్ బహదూర్ డాక్టర్ సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ గారు అనుగ్రహించిన ఉపోద్ఘాతముతోడ

చెన్నపురి గవర్నరు లార్డ్ వెన్బిల్లన్ డ్

మహాసేయునకు అంకితము చేయబడినది.

ఈ పుస్తకమున నిప్పుడు బిర్రోపాఖండమునందు యుద్ధముయొక్క యథా సమాచారములన్నవి అనేక సందృఢములగు విషయములను గలవు. యుద్ధమును గూర్చిన యథార్థ వర్తమానము లందఱును జక్కగా నెఱుఁగుటకై పుస్తకము మహాపాఠశాలకమైనది వైస్రాయ్ సహా గవర్నర్ లును, కాన్స్టేబుల్ మెంబరును, హైకోర్టుజడ్జి జేయన కలాశాధిపతులు ఇంక ననేకమహాసేయులును యోగ్యతాపూరితమిచ్చియున్నారు.

ఈ పుస్తకము ఇంగ్లీషునందు అవమానండును నన్ను త్రింపబడి యున్నది. ప్రతి యొకటికిని వెల అణాలు 0-8-0 బిర్రోపాఖండి ప్రత్యేకము. పుస్తకములు దొరకెడివోటులు:—

2. డి. నాగసుబ్రహ్మణ్యరావ్ బ్రదర్స్: 3, కొండిసెట్టి విద్ది టిన్నెన్ బ్రిడ్జ్: ట్రైబాక్ డ్రం, బార్డిటవున్, మదరాసు.

మంత్రిమయము! శత్రువుల ఖర్చుపడినది!! డామక దొరుకెళ్ళి!!

ఈపంచల కొనుపారికి, పంచ 1-3 అల్లారాపాటుము. కొర్రుని కొడంగడ్రలూపము అను గ్రంథముకటి ఇశాము.

మేలైన జవాబు పట్టువంచలు.

అనేక పంచల కల్పవృక్షములు. బహుశం ధర్మం తగిలించియున్నాము.

వాచకులారా! శ్రీమంగారిమహాత్మ్య నాగరికతయున్నగు మెచ్చినవికల్ పట్టువంచల పండుగవినవలె. అందుకొరకు తెప్పించి విక్రయం. బిర్రోపాఖండ మిగతాన్ని పంచెలము. బిర్రోపాఖండము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ

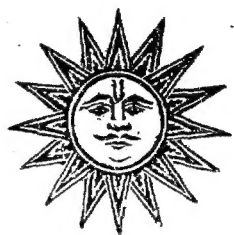
అతువచ్చు, రోజు, శుభకర్మం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాసు నీయమైనవి, త్వరపడుదు.

కీళ్ళ మారనిదివిన్ని 2 క్లాసుల నెడలగుల పట్టువంచ 13 2-0-3 పంచ 1-3 తపాలఖర్చులు ... -0-40

డిప్రో రెండుపంచల కొనుపారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందపు మొదలివిద్ది, తిరువల్లిక్కేనే, మదరాస్.

ఆంధ్ర పత్రిక

సోమవారము

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మూనె దొరకును. కొనువారు సూర్యమూర్తును గమనింపుడు.

కరస్పాండ్లు మొదలగు నవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్ నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిదో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు పగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.

(1-12-14)

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

బేగం సాహి సోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోసుమును చెరుపుతే శుభ్రము గాను యెటువంటి మచ్చలు లేకయును బాధ లేక యును నిక సంచును. చర్మముయొక్క ద్విభాగమైన రంగును కాపిసి పోగొట్టక చేయు (సోప్)

ఇదిఒకటి. వెల 8 బిళ్ళలు వెట్ట 13 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అ. ఆర్.వి. పండిట్ అండు కంపెనీ నెం 5 బండరవిద్ది మద్రాసు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, పండ్లికి, వాలింతోరంగములకు, వాతములకు చిన్న బిడ్డల బబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న ప్రియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట ముష్టము మూడిపోయినది కస్తూరియం దితర కదార్థము లేనియును శీర్షబదవు ఇంతవరకు మూతావు నుండి కొడగ వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది కొనని వారొకసారి తరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలిపి కస్తూరిని గొని మోసపోవ. గుటం 1-3 రూ. 80-0-0 అమృతాంజనంకికి 6 తంబుచెట్టివిద్ది, మదరాసు.